

खाई किंरण

श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

सदी के महान साहित्यकार, कवि एवं गीतकार पद्म भूषण

श्री गोपालदास नीरज

(4 जनवरी 1925 - 19 जुलाई 2018) इटावा, उत्तर प्रदेश, भारत

हिन्दी साहित्यकार, शिक्षक, एवं कवि सम्मेलनों के मंचों पर काव्य वाचक एवं फ़िल्मों के गीत लेखक थे। वे पहले व्यक्ति थे जिन्हें शिक्षा और साहित्य के क्षेत्र में भारत सरकार ने पद्म भूषण सम्मान (2007). यही नहीं, फ़िल्मों में सर्वश्रेष्ठ गीत लेखन के लिये उन्हें लगातार तीन बार फ़िल्म फेयर पुरस्कार भी मिला।

प्रमुख कृतियाँ : नीरज की पाती (1958), गीत भी अगीत भी (1959),
नीरज की गीतिकाएँ (1987)

अपने बारे में उनका यह शेर आज भी मुशायरों में फरमाइश के साथ सुना जाता है:
इतने बदनाम हुए हम तो इस जमाने में, लगेंगी आपको सदियाँ हमें भुलाने में।
न पीने का सलीका न पिलाने का शऊर, ऐसे भी लोग चले आये हैं मरखाने में।

श्रद्धेय नीरज जी को समर्पित 'साई किरण' काव्य संकलन

प्रस्तावना

बड़े हर्ष का विषय है कि श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी गत 11 वर्षों की भाँति इस वर्ष भी अपने वार्षिक काव्य संकलन 'साई किरण' का प्रकाशन करने जा रहा है। इसमें राज्यस्तरीय हिन्दी कविता लेखन प्रतियोगिता की चुनी हुई ७० रचनाओं को संकलित किया गया है। इस आठवें संस्करण में अनेक प्रतिभाशाली छात्र, छात्राओं एवं सुयोग्य शिक्षकों की मौलिक रचनाओं को सम्मिलित किया गया है। यह पूर्ण संकलन 'पर्यावरण एवं प्रदूषण' संकल्पना पर केन्द्रित है। जिसमें पर्यावरण से जुड़ी गंभीर समस्या के प्रति लोगों में जागरूकता पैदा करने का प्रयास किया गया है। 'साई किरण' विद्यार्थियों और शिक्षकों की सुजनात्मक क्षमता को प्रदर्शित एवं परिष्कृत करने का प्रभावशाली माध्यम तो है ही साथ ही साथ राष्ट्र भाषा हिन्दी को बढ़ावा देने के अपने उद्देश्य को भी पूरा कर रही है। प्रसिद्ध कवि भारतेन्दु हरिश्चंद्र ने लिखा था -

निज भाषा उन्नति अहै, सब उन्नति को मूल बिन निजभाषा ज्ञान के, मिटे न हिय को सल |

आज के वैश्वीकरण और निजीकरण के दौर में अंग्रेजी भाषा के प्रति लोगों का रुझान काफी बढ़ा है, राष्ट्रभाषा हिन्दी का विस्तार दिन-प्रतिदिन नवीन तकनीकी के साथ साथ विकसित हो रहा है, परन्तु आधुनिक जीवन शैली में हिन्दी भाषा संस्कृति में हास स्पष्ट दृष्टिगोचर हो रहा है। श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन परिवार नवसारी इसी हास को रोकने तथा हिन्दी के प्रचार-प्रसार की अभिवृद्धि हेतु क्रियाशील एवं कृतसंकल्प है।

प्रस्तुत वार्षिक काव्य संकलन 'साई किरण' इसी श्रंखला की एक कड़ी है। मुझे पूर्ण विश्वास है कि इस काव्य संकलन से जहाँ हिन्दी प्रेमी पाठकों का भरपूर मनोरंजन होगा वहीं रचनाकारों की सृजनात्मक क्षमता और अभिव्यक्ति कौशल में भी अभिवृद्धि होगी।

भगवान् श्री सत्यसार्दि बाबा की असीम कृपा से हम अपने उद्देश्य में सफल होंगे।

बिभूति नारायण बिस्वाल
प्राचीर्य
श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

श्रीमान् विदेशी राजभाषा सेवा

डॉ. ओम प्रकाश द्विवेदी
केंद्रीय सचिवालय राजभाषा सेवा

भारत सरकार
Government of India
विद्युत मंत्रालय
Ministry of Power
केन्द्रीय विद्युत प्राप्तिकरण
Central Electricity Authority
राजभाषा अनुवाद
Rajbhasha Anubhag

श्रीमान्, विदित हो कि विगत १३ वर्षों से विद्यालय में हिन्दी राजभाषा के प्रचार प्रसार हेतु प्रतिवर्ष राज्य-स्तरीय विभिन्न प्रतियोगिताओं का आयोजन किया जाता है। इसी श्रंखला में आगामी संकलन 'साई किरण' जिसमें वर्तमान की ज्वलंत समस्याओं को ध्यान में रखते हुए स्वच्छ पर्यावरण, स्वच्छ भारत एवं पर्यावरण सुरक्षा संबंधी विषयों पर चयनित ७० कविताओं का संकलन प्रकाशित हो रहा है जो कि सराहनीय कदम है। मैं विद्यालय एवं समस्त उद्यमी, कर्मठ शिक्षक और प्रबन्धन समिति को बधाई देता हूँ और उनकी सफलता की कामना करता हूँ।

२५/२

डॉ. ओम प्रकाश द्विवेदी
वरिष्ठ अनुवादक
केंद्रीय सचिवालय राजभाषा सेवा

18-A, गहीदरबीत सिंह मार्ग, ए.आर.पी.सी., बिल्डिंग, कट्टवारिया सराय, नई दिल्ली - 110016 फ़ोन: 7982947594 ईमेल: omprakashdwivedi@yahoo.co.in
18-A.Saheedjeet Singh Marg,N R P C Building,Katwaria Sarai, New Delhi-110016 Tele: 7982947594 Email: omprakashdwivedi@yahoo.co.in

साई किरण - ii

श्रीमान् विदेशी राजभाषा सेवा

Established in
1974

ॐ શ્રી સાઈ રામ

OM SRI SAI RAM

શ્રી સત્ય સાઈ મહિલા મહાવિદ્યાલય
SRI SATHYA SAI COLLEGE FOR WOMEN

(Autonomous College)

Kasturba Hospital Road, Habibganj, Bhopal - 462 024 (M.P.)
E-mail : ssswcchhopal@yahoo.co.in, Website : www.srisatyasaiedubpl.org
Phone : 0755-2451119, 2456308

NO.: SSSC ।

DATE 10. 12. 18

નન્હી કલમ ઔર બડી ચિન્તાએँ

ઇન કવિતાઓં મેં યથ ચાત સબરે પહેલે આકર્ષિત કરતી હૈ કે યે કવિતાએં છટી કક્ષા સે બાહરવી કક્ષા તક મેં પડ્હને વાલે બચ્ચોં દ્વારા લિખી ગયી હું । ઇનમે પર્યાવરણ કી ચિન્તા તો હૈ હી સાથ હી યથ મી સ્વર બાર બાર સુનાઈ દેતા હૈ કે અગર હમ પ્રકૃતિ કે સાથ ખિલવાડ કરેંગે ઔર ઉસે નુકસાન પહુંચાયેંગે તો ઉસરે હમેં સ્વચ્છ કો કિસુ તરહ કે નુકસાન હોંગે । કહા જા સકતા હૈ કે ઇન નહીં કલમોં સે રચી ગયી ઇન કવિતાઓં મેં હમારે સમય કી એક બડી ચિન્તા દિખાઈ દેતી હૈ । યે કવિતાએં પર્યાવરણ કે પ્રતિ હમારે આચરણ કો બદલને વી સાંગ કરતી હૈ । પર્યાવરણ અગર સ્વચ્છ રહેણા તો ઉસરે આરોગ્ય કા સુખ હોણા ઔર મનુષ્ય જબ નિરોગી હોણા તો સમાજ મેં વિકાસ હોણા । ઇસ તરહ કી એક તાર્કિકતા ભી ઇન કવિતાઓં મેં દેખી જા સકતી હૈ ।

સ્વચ્છતા ઔર પર્યાવરણ કી યથ ચિન્તા જીસે સમાજ કી અન્ય સમસ્યાઓ સે જુડી હૈ । યથ મનુષ્ય કે નિરોગી હોને યાને સ્વચ્છય કી સમર્પણ સે ઔર સમાજ કે વિકાસ કી સમર્પણ સે ભી જુડી હૈ । ઇન પદ્ધતિઓ મેં બહુત સી વાતોં કો અનાયાસ હી સર્પેટ લિયા ગયા હૈ । જોસે પ્લાસ્ટિક કો નષ્ટ કરને કી બાત હો યા ધૂએં કો કમ કરને કી બાત હો , સફાઈ રખને કી બાત હો , પાણી કી સમર્પણ હો , મૂનિ કો પ્રદૂષિત હોને સે બચાને કી બાત હો , રાસાયનિક ખાદ કે છિંઘકાવ કો કમ કરને કી બાત હો , ઐસી અનેક બાતે યે કવિતાએં અપને મેં સમેટે હુએ હું । ઇનમે રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધી કે સંદેશ કો બાર બાર યાદ દિલાયા ગયા હૈ ।

ભાષા યા વાક્ય કી અનગઢતા ઔર અશુદ્ધિયોં કે બાબજૂડ બહુત સહજ સરળ મન સે ઇનમે દેશ કો સુન્દર સ્વચ્છ ઔર લગાતાર બેહતર બનાને કી ચિન્તા ઇન કવિતાઓં કા સબરે બદ્ધ આકર્ષણ હૈ ।

Priyanka Patel
 Sri Satya Sai College
 for Women, Bhopal

Prof. R. P. Shukla
प्रो. अर्चना पी. शुक्ल
HEAD & DEAN
विभागाध्यक्ष एवं संकाय प्रमुख

BANARAS HINDU UNIVERSITY

काशी हिन्दू विश्वविद्यालय

(Established by Parliament vide Notification No. 225 of 1916)

FACULTY OF EDUCATION

शिक्षा संकाय

KAMACHHA, VARANASI - 221 010

कमच्छा, वाराणसी-221010

0542-2361982

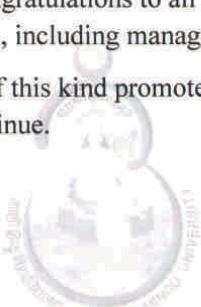
Dear Dr. B.N.Biswal

It gives me immense pleasure to note that **Sri, Sathya Sai Vidyaniketan, Navsari** is bringing out its 8th volume of its poem collection written by budding poets during state level Hindi Poem writing competition 2018.

On the spot and instant composing of poem shows young poets imagination and creative reflections.

I convey my heartfelt congratulations to all budding poets, their teachers and the principal, including management.

The novel activity of this kind promotes inner strength of the young students let it continue.

R. P. Shukla
12/10/18

मुझे बहुत खुशी है कि श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी राज्य स्तर हिंदी कविता लेखन प्रतियोगिता 2018 के दौरान उभरते कवियों द्वारा लिखी गई कविताओं का संग्रह अपना 8 वाँ स्करण प्रकाशित हो रहा है। सभी रचनाएँ युवा कवियों की कल्पना और रचनात्मक प्रतिबिंब दिखाती हैं। मैं प्रबंधन सहित सभी उभरते कवियों, उनके शिक्षकों और प्राचार्य को अपने दिल की बधाई देता हूँ। इस तरह की रचनात्मक गतिविधि युवा छात्रों की आंतरिक शक्ति को प्रोत्साहन देती है इस प्रवाह को जारी रखें।

સાંસ્કૃતિક પત્રિકા

Professor J.S. Dubey
MPES

Head - Dept. of Philosophy
Govt Hamidia College
(Barkatullah University)
Bhopal - 462003, India

Residence

DK 5/176, Danish Kunj
Kolar Road, Bhopal - 462042
Mob. + 91- 9425187989+91- 8319143446
e-mail: jsdubey2010@gmail.com

Ref.

Date : 11-12-18

આદરણીય વિસવાલ જી,

यह જાનકર અત્યંત પ્રસન્નતા હુઈ કि ગુજરાત મેં આપકે અથક પરિશ્રમ સે હિન્દી ભાષા મેં કવિતા કી પુસ્તક "સાંઈ કિરણ" પ્રકાશિત હો રહી હૈ। જો વિદ્યાલય કી બહુમાધિતા કો રેખાંકિત કરતા હૈ। રાષ્ટ્રભાષા કે પ્રતિ સમર્પણ એવં માતૃભૂમિ કે પ્રતિ નિષ્ઠા ભાષા કે દ્વારા પ્રકટ હોતી હૈ। કહા ગયા હૈ— જિસ દેશ કી અપની ભાષા નહીં, ઉસ દેશ કા કોઈ ચરિત્ર નહીં।

વિદ્યાલય કે શિક્ષકો કી પ્રેરણ સે એવ આપકે કુશલ માર્ગદર્શન મેં સાંઈ કિરણ એક શૃંખલા કે રૂપ મેં નિત નવીન આયામોં કો સ્પર્શ કરે એવ પ્રતિવર્ષ ઐસી કવિતા કી પુસ્તક કો પ્રકાશન હો, ઇન્હી શુભકામનાઓ કે સાથ।

પ્રતિ,

ડૉ. વિભૂતિ વિસવાલ
પ્રધાનાધ્યાપક,
સત્ય સાંઈ વિદ્યાલય,
નવસારી, સૂરત, ગુજરાત

જિલ્હેની વિરિષણ

(પ્રો. જે.એસ. દુબે)
મોપાલ

સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન

પ્રકાશક :

શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન
ગણેશવડ, સિસોદ્રા
ને.હા. -૮, નવસારી, ગુજરાત
દૂરભાષ: ૦૨૬૩૭ ૨૯૧૦૩૦

વેબસાઇટ : www.sssvn.edu.in

સમ્પાદક મંડલ :

દિનેશ પ્રજાપતિ (પ્રભારી)
યોગશ પટેલ
ગીતા પટેલ
મોનિકા ચાંપાનેરી
બદ્રીનાથ મિશ્રા

સર્વાધિકાર સુરક્ષિત : ©
શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન
નવસારી, ગુજરાત

આઠવાં સંસ્કરણ

દિસ્મબર, ૨૦૧૮

મૂલ્ય : રૂ ૧૩૦

પ્રિંટર્સ :

રંગોલી ગ્રાફિક્સ, નવસારી
મો : 9428160983

Publisher :

Sri Sathya Sai Vidyaniketan
Ganeshvad Sisodra,
N.H 8 Navsari, Gujarat
Contact - 02637 291030

Website : www.sssvn.edu.in

Editorial Team :

Dinesh Prajapati (Co-Ordinator)
Yogesh Patel
Geeta Patel
Monika Champaneri
Badrinath Mishra

Copyright : ©

Sri Sathya Sai Vidyaniketan
Navsari, Gujarat.

Eighth Issue

December, 2018

Price : Rs. 130

Printers :

Rangoli Graphics, Navsari
Mob. : 9428160983

अनुक्रमणिका

क्रम	कविता का नाम	कवि का नाम	पृष्ठ सं.
१.	मैं और मेरा पर्यावरण	इशिता गोडालिया	1
२.	मेरा कर्तव्य	आयुष आर पांचाल	2
३.	पर्यावरण की शक्ति	सुहानी कल्पेश मोदी	3
४.	स्वच्छ पर्यावरण	मानस पटेल	4
५.	नव संचार की ओर	राजपूत उर्मिला तेजसिंह	5
६.	स्वच्छ भारत बनाना है	रुद्र वी देसाई	6
७.	स्वच्छ बनाएँ	वैष्णवी दत्ता थोरट	7
८.	प्रतिज्ञा लेते हैं	शाह दिया प्रवीनभाई	8
९.	प्रकृति का वरदान	मशीरा साबिर शेख	9
१०.	मेरा पर्यावरण	गांधी हेलिना किरण कुमार	10
११.	स्वच्छ भारत की ओर	गोस्वामी नंदिनी सुखदेवागिरि	11
१२.	एक प्रतिज्ञा	रिया अमिताभाई बारोट	12
१३.	नई सोच	पटेल आर्चि अमितभाई	13
१४.	शपथ ले लो	ऋषिकेश एच पाण्डेय	14
१५.	हरियाली सोच	कृष्णा राजेश गोस्वामी	15
१६.	जहाँ स्वच्छता वहाँ प्रभुता	प्रथम लिखिया	16
१७.	जिम्मेदारी	हेत्वी मनीष मिस्ट्री	17
१८.	गांधी जी के साथ	दिया ए देसाई	18
१९.	स्वच्छता का हिस्सेदार	दिया हर्षल कुमार	19
२०.	स्वच्छ भारत का वादा	ईवा अलय देसाई	20
२१.	स्वच्छता की ओर	नियति बी पटेल	21
२२.	मेरा भारत स्वच्छ भारत	क्रिश एस पटेल	22
२३.	पर्यावरण	रीया दर्शनभाई पटेल	23
२४.	वृक्ष वाणी	ईशा बी पटेल	24
२५.	वरदान	एंजल डागलिया	25
२६.	पर्यावरण की रक्षा	फाल्गनी आर पटेल	26
२७.	पेड़ लगाओ	दुबे प्रियंका विपिनभाई	27
२८.	प्रकृति का सम्मान	किशन ए पटेल	28
२९.	स्वच्छ पर्यावरण	शाह मोक्षाली ए	29
३०.	खतरे में जगत	शर्मा पायल अशोकभाई	30
३१.	जिन्दगी की रचना	वैष्णवी आर पी मौर्य	31
३२.	अब क्यों नहीं	मैत्री डी साध्वी	32
३३.	विकास पथ	विक्रम जे राजपुरोहित	33
३४.	इंसान वही	भावी पुष्कर मिस्ट्री	34
३५.	प्रकृति का शोषण	अस्मिता पटेल	35
३६.	ज़िन्दगी की सीख	देशमुख उर्वा कैलाशभाई	35

શાર્દુલ કિંદળ

ક્રમ કવિતા કા નામ

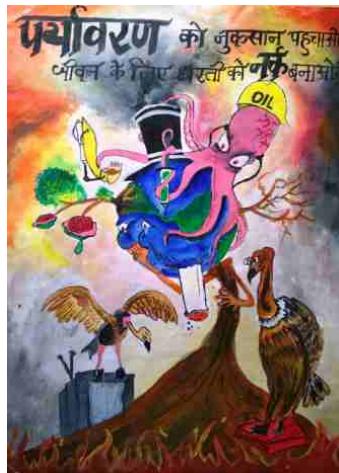
૩૭. કશ્મીર સે કાશી
૩૮. સ્વચ્છતા સે સમંદર મેરા ભારત
૩૯. બાપુ કા સપના
૪૦. નૈતિક જિમ્મેદારી
૪૧. અનસુની કરાહેં
૪૨. વૃક્ષ બિના ના જીવન
૪૩. સ્વચ્છતા કી અભિલાષા
૪૪. જીવન કા ઉદ્ધાર
૪૫. પહલે કૌન?
૪૬. સ્વચ્છતા અપનાએં
૪૭. કોશિશ કરેં
૪૮. સ્વચ્છતા કી લહર
૪૯. જીવન હરા બનાઓ
૫૦. લહરાતી હરિયાલી
૫૧. ફર્જી હમારા
૫૨. ગાંધી જી કા સ્વપ્ન
૫૩. સ્વસ્થ રહેગા દેશ
૫૪. બાપુ કા નારા
૫૫. વિકલ્પ
૫૬. સ્વચ્છતા કા પૈગામ
૫૭. કિટના નુકસાન
૫૮. બદલાવ લાના
૫૯. મુક્ત વિચાર
૬૦. વિલીન
૬૧. વિઘ્ટન
૬૨. ઉન્નતિ કે નામ પર
૬૩. ધરતી સ્વર્ગ હમારી
૬૪. પ્રકૃતિ સે પ્રીતિ
૬૫. હમારા કર્તૃત્વ્ય
૬૬. પર્યાવરણ ચેતના
૬૭. પર્યાવરણ કા હિસ્સા
૬૮. પ્રકૃતિ પ્રેમ
૬૯. ઓસ કી બુંદે
૭૦. હમારા કર્તૃત્વ્ય

કવિ કા નામ

જયસિકાબેન	જિતેદ્રભાઈ પટેલ	૩૬
ચંચલ શર્મા		૩૭
ચાવડા જાગૃતિ વિનુભાઈ		૩૮
પાર્થિવી એસ પટેલ		૩૯
રાજપૂત પ્રાચી એચ		૪૦
સંઘવી શ્રેયા કમલભાઈ		૪૧
હર્ષ્વી નિયોલિયા		૪૨
દેસાઈ ટિશા વાઈ		૪૩
પટેલ વૈશાલી એ		૪૪
કુમાવત કિરણ આર		૪૫
પ્રતીક ડી શાહ		૪૬
પ્રીત એચ પટેલ		૪૭
ગાંધી પ્રેયસી ધર્મેશ		૪૮
મોદી હની આર		૪૯
વિનીત આશીષ ઠક્કર		૫૦
શાહ જહાન ચિંતન		૫૧
ઓમ પી શિવાલે		૫૨
રિયા પ્રવીણ કુમાર		૫૩
પટેલ ખુશી વસંતભાઈ		૫૪
મુસ્કાન શેખ		૫૫
ભડારી ધૂવી ધર્મેશ ભાઈ		૫૬
શોફાલી યોગેશકુમાર પટેલ		૫૭
બિભૂતિ નારાયણ બિસ્વાલ		૫૮
દિનેશચન્દ્ર પ્રજાપતિ		૫૯
બદ્રીનાથ મિશ્રા		૬૦
ચેતના પટેલ		૬૧
દિનેશ ભટ		૬૨
પ્રીતિ એચ સોની		૬૩
યોગેશ પટેલ		૬૪
રોમા જોશી		૬૫
સહિસ્તા પરવીન શેખ		૬૬
મોનિકા ચાંપાનેરી		૬૭
ડૉ. સ્વાતિ નાયક		૬૮
જતિન કુમાર પી ટંડેલ		૬૯
		૭૦

मैं और मेरा पर्यावरण (नई सोच)

अकसर अकेले मैं सोचता हूँ,
ये हवा, पानी और खुराक में इतना प्रदूषण है,
तो हम कैसे जी पाएंगे ?
वक्त की प्रदूषित नदी ने जिस जल को छुआ है,
ऐसा पानी हम कैसे पी पाएंगे ?
मैं सोचता हूँ।
ऐसे ही पेड़ अगर कटते रहेंगे तो,
हम कैसे सांस ले पाएंगे ?
जिंदगी बोझ बन जाएगी,
हम कैसे सह पाएंगे ?
हाँ, अकसर मैं यह सोचता हूँ।
दर्द इन्हें भी होता होगा,
चोट इन्हें भी लगती होगी,
किसी मासूम बालक की तरह,
उनकी आँखें भी रोती होंगी,
हाँ, अकसर मैं यह सोचता हूँ।
प्रकृति नष्ट हुई नष्ट हरियाली,
मुड़ी भर नहीं है शुद्ध हवा,
खाली है जीवन की प्याली,
हाँ, अकसर मैं सोचता हूँ।

आर्य सुरती (११ वीं)
प्रथम आश्वासन पुरस्कार,
श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

गोंडलीया इशिता विपुलभाई (१२ वीं)

श्री सरदार पटेल विद्या भवन, नवसारी

मेरा कर्तव्य

एक दूसरे के पूरक आमरण,
यदि इनका तनिक हुआ क्षरण,
तो आपदाओं का होगा संचरण ।
हम प्राणी ही हैं उपभोक्ता,
इसके हम ही हैं संरक्षक,
प्रभु, हमारे कर्मों के नियोक्ता,
फिर क्यों दोहन कर बने भक्षक ।
आओ मित्रों, हम सब लें संकल्प,
पर्यावरण संरक्षण करेंगे जीवन पर्यंत,
हरित पर्यावरण का नहीं कोई विकल्प,
अन्यथा पृथ्वी पर होगा जीवन का अंत ।
अंत के करीब आओगे,
तब तुम बहुत पछताओगे,
समय है अभी भी बदलने का,
पर्यावरण के हित में कुछ कर गुजरने का
आज हम मिलकर प्रण लेंगे,
पर्यावरण को दूषित नहीं होने देंगे,
पर्यावरण के प्रति अपना कर्तव्य निभाएँगे,
पर्यावरण में हरियाली लाएँगे ।

राजवी डी. बोहरा, (८ वीं)

सर. जे. जे. प्राइमरी स्कूल (इंग्लिश मीडियम), नवसारी

आयुश राकेश कुमार पांचाल (12 वीं)
श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

પર્યાવરણ કી શક્તિ

માનવ અંધા હોકર પ્રકૃતિ કો દૂષિત કર રહા,
 ફિર ભી પર્યાવરણ યહ હસ્તા – હસ્તા સહ રહા,
 ઇતના સબ હોને કે બાદ ભી,
 શાંતિ સે માનવ કી જરૂરતોં પૂરી કરતા રહા |
 ફિર ભી માનવ ને ગંદગી ન મિટાકર,
 અપને જીવન કો સંકટ મેં ડાલા હૈ,
 માનવ ને ઉસકે મુંહ પર કચરા ફેંકા,
 પર્યાવરણ ને માનવ કો ઢાલ બનકર બચાયા,
 માનવ ન જાને પર્યાવરણ કો ક્યોં દંડ દેતા રહા,
 ગંદગી ખુદ ફેલાકર પર્યાવરણ કો કોસતા રહા |
 પર્યાવરણ હી હૈ સબકી અભિલાષા,
 ઇસીલિએ ગંદગી મિટાકર ઉસે હૈ બચાના,
 ન કરના હૈ કિસી પડોસી કા ઇંતજાર,
 પંક્કે ઝારાડે સે સ્વચ્છતા કી ઓર હૈ કદમ બઢાના |
 આજ યહ કસમ ખાકર ઘર કી ચૌખટ પાર કરતે હૈન્,
 કી સિર ઉઠાકર અપને પર્યાવરણ કો સ્વચ્છ બનાતે હૈન્ |
 ખુલેઆમ અગર ઇંસાન ગંદગી ફેલા સકતે હૈન્,
 તો સિર ઉઠાકર ગંદગી મિટાને મેં શર્મ ક્યોં કરતે હૈન્ ?

સુહાની કલ્પેશભાઈ મોદી (૧૦ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

સ્વચ્છ પર્યાવરણ

મતવાળોં કી ટોલી નિકલી,
સુંદર ચમન બનાને કો,
ચમ–ચમ કરતા સ્વચ્છ દમકતા,
અપના પર્યાવરણ બનાને કો |

માતૃભૂમિ કો જન્મત કરને,
મौલિક અલખ જગાને કો,
ચલો સાથિયો નિકલેં અબ,
પર્યાવરણ સ્વચ્છ બનાને કો |

હમનેં દેખે કર્ઝ કરીબી,
ઘોષિત દિલ કે સચ્ચોં કો,
જ્ઞાની ધ્યાની મહજ કાગજ,
દેખા અચ્છે અચ્છોં કો |

બડી–બડી બાતોં તો કર લી,
છોટી બાત ભુલા દી હૈ,
કિસ પ્રકાર કી અલમસ્તી હૈ,
યે કેસી આજાદી હૈ ?

કેસે ઇનકો સમજાએઁ હમ,
ક્યા રહ ગયા બતાને કો,
ચલો સાથિયો નિકલેં અબ,
પર્યાવરણ સ્વચ્છ બનાને કો |

વેદ હમારે કહતે હૈન,
કેસે તુમ વૈભવ પાઓએ ?
ઢેર ગંદગી મચા રખી હૈ,
કેસે સુવિતા પાઓએ ?

માનસ પટેલ (૧૦ વીં)

શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

સર જે જે પ્રાઇમરી ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ,
નવસારી

स्वच्छ पर्यावरण है प्रकृति की पूँजी,
 स्वैच्छिक जागृति, हरियाली और स्वच्छता की सूची,
 भूकंप और ज्वलामुखी है प्रकृति की थकान,
 स्वच्छ पर्यावरण पर आया प्रदूषण का तूफान |
 विकास की अंधी दौड़ ने ली पर्यावरण की जान,
 स्वच्छ पर्यावरण में आया, मौत का फरमान,
 ऑजोन के स्तर में आया, कार्बन का तूफान,
 जल, थल, वायु में आया, प्रदूषण का शैतान |
 गंदगी, कूड़े-कचरों ने की रोगों की भरमार,
 अब तक जिसने छीन ली है, जन-जन की जान |
 इसलिए तो कहती हूँ
 स्वच्छ पर्यावरण से होता है प्रकृति में नव संचार
 स्वच्छ प्रकृति के परिंदों में आया नया सौहार्द,
 इसलिए स्वच्छ पर्यावरण के सुमन खिलाओ,
 स्वच्छ पर्यावरण से स्वच्छ भारत बनाओ,
 स्वच्छ बनेगा इंडिया, तभी बढ़ेगा इंडिया |

राजपूत उर्मिला तेजसिंग (९ वीं)

श्री शांता राम भट, इंग्लिश मीडियम स्कूल, मौता, सूरत

श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

શાર્દુલ કિરણ - 6

स्वच्छ भारत बनाना है

अगर करना ही हो, देश के लिए कोई काम,
तो आज से ही शुरू कर दो, यह छोटा सा काम ।
इससे न होगा आप का नाम बद्नाम,
बस, गर्व से ऊँचा होगा देश का नाम ।
बस आपको देना है थोड़ा-सा समय का बलिदान,
जिससे हो जाएगा आपका मान ।
वर्षों देखा गांधी ने एक सपना,
भारत को स्वच्छ बनाना है काम अपना ।
मिलकर बनाते भारत को स्वच्छ इतना,
जिससे आ जाएँ विदेशी लोग यहाँ,
मिलकर करें भारत को स्वच्छ उतना ।
जिससे हो जाए विदेश में हमारा मान पूरा ।
चलो बनाएँ भारत की हवा को शुद्ध इतना,
जिससे हमारे देश की हवा शुद्ध हो जाए पूरा,
चलो मिलकर करें वादा अपने आपसे,
चलो मिलकर बनाएँ हमारी भारत माता को,
स्वच्छ और समृद्ध राष्ट्र बनाएँ,
और सभी प्रदूषित को मिटाएँ अपने देश से,
जिससे हमारे दुश्मन मिट जाएँ ।

रुद्र वी. देसाई (८वीं)

डिवाइन पब्लिक स्कूल, नवसारी

चंदा प्रजापति (९ वीं)

आर एन जी पटेल सार्वजनिक विद्यालय,
नवसारी

શાર્દુલ કિરણ - 6

સ્વચ્છ બનાએ

આજ હમને ઠાના હૈ,
ભારત દેશ સ્વચ્છ બનાના હૈ |
છોટા મુંહ બડી બાત કહું,
તુમ સબસે આજ,
સાફ-સુથરા જૈસા માન
વૈસે હો હમારા દેશ |
યધાં-વહાં ફેલા હુઅા કચરા,
હમ સબ મિલકર ઉઠાએ,
આજ હમ સબ મિલકર,
સ્વચ્છ ભારત બનાએ |
ગાંધી-ગાંધી હર ગલી મુહલ્લા,
બને સુંદર ઔર સ્વચ્છ,
શુદ્ધ ભાવના ઔર કામના,
સે ઘર-ઘર કી શોભા બઢે |
આજ હમ સબ મિલકર સ્વચ્છ ભારત બનાએ |
રચે નયા ઇતિહાસ,
સ્વચ્છ ભારત કા અભિયાન ચલાએ,
આજ હમ સબ મિલકર સ્વચ્છ ભારત નિર્માણ કરેં |
સ્વચ્છ ભારત કા સપના દેખા, હોગા સચ,
તથી બનેગા ભારત એક ખુશહાલ દેશ |

નિધિ જે ચામ્પાનેરી (૭ વીં)
સર. જે. જે. પ્રાઇમરી ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ
નવસારી

વૈષ્ણવી દત્તા થોરટ (૬ વીં)
ડિવાઇન ઇંટરનેશનલ સ્કૂલ, નવસારી

શાહી કિરણ - 8

પ્રતિજ્ઞા લેતે હું

ખુલે મેં શૌચ કો બંદ કરકે,
ઇસ રાવળ કો માર ગિરાના હૈ,
ગાંવ ગલી કો સ્વચ્છ બનાકે,
કુમ્ભકર્ણ મેઘનાથ કો જલાના હૈ |
દશહરા કા ત્યોહાર જિસમે,
દસ અવગુણો કો નષ્ટ કરાના હૈ,
શૌચ જાને કે બાદ, ધો સાબુન સે હાથ,
ખાના ખાને સે પહલે હાથ સબકા ધૂલાના હૈ |
ભારત કો સ્વચ્છ બનાને કી,
મિલકર સબ પ્રતિજ્ઞા લેં,
સ્વચ્છ સુંદર ગાંવ બનાકર અપના,
ભારત કો સ્વર્ગ બનાના હૈ |
બનાકે અપને ગાંવ કો સ્વચ્છ,
હર એક દિન ત્યોહાર મનાના હૈ,
પ્યારા ભારત દેશ હમારા,
ભારત કો હમ સ્વચ્છ બનાએં,
પેડ્ડ - પૌથે અબ નહીં કાટોં,
ઉન્હેં પાની પિલાએં |

શાહ દિયા પ્રવીણ ભાઈ (૬ વી)
આર.એન.જી.પટેલ સાર્વજનિક હાઇસ્કૂલ
સિસોદ્રા, નવસારી

હિતંશી ડી રાઠોડ
સેઠ આર જે. જે. હાઇસ્કૂલ, નવસારી

શાહી કિરણ - 8

પ્રકૃતિ કા વરદાન

સૂર્યોદય કા સ્વાગત કિયા,
પક્ષિયોं કી ચહચહાહટ ને,
ચમક ઉઠે હૈં વન ઉપવન,
વિશાલ વૃક્ષોં કી છાયા મેં,
પારદર્શી હો જૈસે નદિયોં કા નીર
તૈર રહે હૈં ઇસમેં દેખો અનેક અનોખે જીવ,
ખુલે આસમાન કે નીચે હૈ,
સડકોં પર ચહલ-પહલ,
નિયમોં કા પાલન કરતે સબ,
બન ગયા જીવન સરલ |
શ્રેષ્ઠ આહાર ઔર શુદ્ધ હવા યહ હમારા અધિકાર હૈ,
પ્રયાસ રહે પ્રદૂષણ ન હો તો આરોગ્ય ભી સ્વચ્છ રહે |
પ્રકૃતિ કા વરદાન હૈ હમેં,
હમ ઉસકા સમ્માન કરેં,
સંતુલન યહોઁ કાયમ હો,
યહી સ્વચ્છ પર્યાવરણ કી પરિભાષા હૈ |

મશીરા સાબિર શેખ (૯ વીં)
બાલ નવાજ બાઈ તાતા, (અંગ્રેજી માધ્યમ સ્કૂલ), નવસારી

નયન ભાલીયા (૧૦ વીં)
શ્રી સરદાર પટેલ પ્રાથમિક શાલા, નવસારી

ਮੇਰਾ ਪਰ्यਾਵਰਣ

ਕਾਟਨੇ ਸੇ ਪਹਲੇ ਸ਼ਾਖਾਏਂ ਪੇਡ਼ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਨਾ,
 ਝੱਸ ਪਰ ਬਸੇਰਾ ਹੋਗਾ ਕਿਸੀ ਪਰਿਦੇ ਕਾ,
 ਅਪਾਰ ਮੈਹਨਤ ਸੇ ਸੱਜੋਧਾ ਆਖਿਆਨਾ ਅਪਨਾ,
 ਰੋਏਗਾ, ਕੋਸੇਗਾ ਸੋਚ ਯਹ ਕਾਮ ਹੈ ਕਿਸੀ ਦਰਿਦੇ ਕਾ,
 ਆਜ ਤੋਂ ਕਰ ਦੇਗਾ ਅਨਸੂਨੀ ਉਸਕੀ ਕਰਾਹੋਂ,
 ਰੰਗ ਲਾਏਗੀ ਏਕ ਦਿਨ ਉਸਕੀ ਬਦ ਦੁਆਏਂ,
 ਨ ਹੋਨਾ ਹੈਰਾਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ,
 ਮਹਰੂਮ ਜਬ ਰਿਮਡਿਸ਼ਨ ਸੇ ਹੋ ਜਾਏ,
 ਜਿਸਕੇ ਦਮ ਪਰ ਤੇਰੀ ਸਾਁਥੋਂ ਕਾਧਿਮ,
 ਕਹਾਂ ਸੇ ਲਾਏਗਾ ਸੰਜੀਵਨੀ ਹਵਾਏਂ ?
 ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੀ ਬਢ਼ਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇਖ,
 ਕੁਦਰਤ ਇੰਸਾਨ ਸੇ ਘਬਰਾਏ,
 ਰਫਤਾ ਰਫਤਾ ਦੂਰ ਹੋਤੀ ਜਾਏ,
 ਸੁਧਾਰੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਪਨੀ ਖਤਾਏਂ,
 ਕਹਾਂ ਸੇ ਲਾਏਂਗੇ ਕੁਦਰਤ ਕੀ ਵਫਾਏਂ ?
 ਪੇਡ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਭੀ ਜਾਨ ਹੋਤੀ ਹੈ,
 ਨ ਕਾਟੋ ਪੇਡ਼ਾਂ ਕੋ ਹੈਵਾਨ ਬਨਕਰ
 ਪਾਰ ਕਰੋ ਕੁਦਰਤ ਸੇ,
 ਜੈਂਦੇ ਕਰਤੇ ਹੋ ਅਪਨੇ ਪਾਰੇ ਦਾਤਾ ਸੇ ।
 ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਿੰਦਗੀ ਕਾਧਿਮ ਅਗਰ,
 ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਕੁਦਰਤ ਕਾਧਿਮ,
 ਕੁਦਰਤ ਕੀ ਭੇਟਾਂ ਕੋ ਪਾਰ ਸੇ ਸ਼ੀਕਾਰੇ,
 ਜੈਂਦੇ ਸ਼ੀਕਾਰਤੇ ਹੋ ਅਪਨੀ ਜਿੰਦਗੀ,
 ਔਰ ਦੇਤੇ ਹੋ ਅਨ੍ਯਾਂ ਕੋ ਖੁਸ਼ੀ ।

ਮੌਲਿਕ ਡੀ ਕੰਸਾਰਾ (੬ ਵੀਂ)

ਭਕਾਸ਼ਿਮ ਇੰਗਿਲਿਸ਼ ਮੀਡਿਅਮ ਸਕੂਲ, ਨਵਸਾਰੀ

ਗਾਂਧੀ ਹੇਲਿਨਾ ਕਿਰਣ ਕੁਮਾਰ (੧੧ ਵੀਂ)

ਸਰ. ਸੀ. ਜੇ. ਏਨ. ਜੇਡ. ਮਦ੍ਰੇਸਾ, ਨਵਸਾਰੀ

સ્વચ્છ ભારત કી ઓર

આओ, મિલકર હમ સબ,
આજ નયા અભિયાન બનાએં |
ભારત કો સ્વચ્છ કરને કી,
મિલકર સબ પ્રતિજ્ઞા કરેં |
પ્યારા ભારત દેશ હમારા
સોને કી વિદ્યિયા કહલાતા |

આओ, મિલકર હમ સબ,
આજ નયા અભિયાન બનાએં |
કૂડા કૂડેદાન મેં ફેંકે,
ખુલે નલ કો બંદ કરેં,
પાની કા અપવ્યય રોકેં, |

પેડોં કો કાટને સે રોકેં,
નાના-નાન પેડ લગાએં,
સાથ મેં ફૂલ-પૌથોં કો બો કર,
ભારત ભૂમિ કો મહકાએં,

આओ, મિલકર હમ સબ
આજ નયા અભિયાન બનાએં |
ખુલે મેં શૌચ બંદ કરેં,
શૌચાલય કા ઇસ્તેમાલ કરેં,
શૌચ કે બાદ સાબુન સે હાથ ધોએં,
સ્વચ્છતા કી ઓર નયા કદમ બઢાએં |

હીર હેતલ ધર્મેદ્રભાઈ
(૭ વીં) પ્રથમ પુરસ્કાર
સર. સી. જે. એન. જેડ. મદ્રેસા, નવસારી

ગોસ્વામી નંદિની સુખદેવગિરી (8 વી)

આર.એન.જી.પટેલ સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ
સિસોદ્રા, નવસારી

एक प्रतિજ્ઞા

मेरे पास आओ मेरे दोस्तों,
 एक किस्सा सुनो,
 गाँधी जी का एक सपना था,
 बने देश स्वच्छ हमारा ।
 इस बड़े भारत के कोने कोने में,
 सड़क के किनारों पे, हर गली,
 हर नालों में, हर नदी, पहाड़ों पर
 लोग कचरा फेंक जाते हैं ।
 क्या आप अपने घर और दुकानों में,
 अपने घर के मंदिर में और चौबारों में,
 करते हैं ये काम ?
 तो फिर क्यूँ अपने भारत में,
 फैलाते हो गंदगी और बीमारी की दुकान ?
 क्या हमारे देश की शान नहीं ?
 क्या हमारे दिलों में देश के लिए मान नहीं ?
 आओ, मिलकर लें एक प्रतिज्ञा,
 स्वच्छ सुंदर बनाएँ देश हमारा
 भारत की सीमाओं को सैनिक
 रखते साफ दुश्मनों से,
 ऐसे ही हम रखें देश को ।

रिया अमितभाई बारोट (६ वीं)
 डिवाइन पब्लिक स्कूल, नवसारीपर,

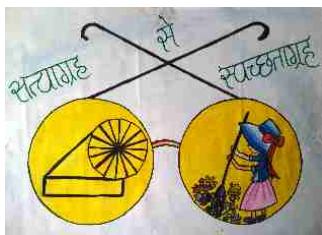

करीना मહेंद्रभाई दुबे,
 (८ वीं)
 संदीप देसाई प्राथमिक विद्यालय, चोवीसी,
 नवसारी

ਨਵੀਂ ਸੋਚ

स्वच्छ भारत का था गांधी जी का स्वप्न,
स्वच्छ भारत को बनाया मोदी जी ने मिशन |
स्वच्छ भारत की नई राह को संवारना है |
गली – गली गाँव – गाँव को समझाना है,
स्वच्छ भारत का स्वर्णिम मन्त्र अपनाना है |
कूड़े – कचरों को कूड़ेदान में ही पहुँचाना है,
जल, थल, वायु प्रदूषण को भारत से मिटाना है |
प्रदृष्टि के जीर्ण वसनों से भारत को बचाना है,

स्वच्छता के नए प्रकाश से,
नया सवेरा लाना है।
इसीलिए मैं कहती हूँ भारतवासियों,
आओ, मिलकर हम सब,
स्वच्छ स्वर्णिम भारत बनाएँ।

मोसम एस शाह. (९ वीं

सर जे. जे. प्राइमरी इंग्लिश मीडियम स्कूल, नवसारी

स्वच्छ भारत, स्वर्णिम भारत,
स्वच्छ भारत, सुंदर भारत,
स्वच्छ भारत, स्वस्थ भारत,
स्वच्छ भारत, विकासशील भारत

પટેલ આર્ચી અમિતભાઈ (૮ વીં)

शांता राम भट , अँग्रेजी माध्यम स्कूल, मोता

શપથ લે લો

ભારત કા આચરण, સ્વચ્છ પર્યાવરણ,
દુનિયા કા રંગ થા પહલે, સિફ હરા ઔર નીલા |
અબ પ્રદૂષણ ઉસે બના રહા હૈ કાલા ઔર રંગીલા |
ભારત વિકાસ મેં ક્યોં પીછે હૈ ?
અચ્છાઈ મેં ક્યોં નીચે હૈ ?
ઇતની આજાદી હોને કે બાદ ભી,
હમ સફાઈ મેં ક્યોં ખીચે હૈ ?
કહતે હું અંગેજોં કે શાસન કે કારણ,
યે દેશ ઇતના પિછડા હૈ,
ઔર આજાદી કે કારણ હી,
યે દેશ એસે બિછડા હૈ |
રોડ પર જાકર થૂકના,
સડક પર જાકર મૂતના,
ગલી મેં જાકર લૂટના,
હુક્કા બીડી ફૂકના |
ઇન સબ કા ક્યા કારણ હૈ ?
કયા પૂર્વજોં ને એસા સિખાયા હૈ ?
યા કાનૂન કા યે લચીલાપન હૈ,
જો હમકો એસા બનાયા હૈ |
જાનવર ભી આજકલ,
સફાઈ મેં હી ચલતે હું |
ફિર હમ માનવ લોગ ક્યોં,
ગંદગી મેં મરતે હું ?

પતા નહીં ઈશ્વર કે નામ પર,
લોગ ન જાને ક્યા-ક્યા કરતે હું ?
પર ઉનકો યે બાત કહાઁ પતા કિ,
ઈશ્વર સફાઈ મેં હી બસતે હું |
ક્યોં સાફ નહીં રખ સકતો હું,
હમ અપના હી વાતાવરણ ?
ક્યોં ગંદા કરતે હું,
હમ અપના હી પર્યાવરણ ?
સુનો ગૌર સે ભારતવાસી,
મિલી આજાદી અચ્છી ખાસી,
લાભ હૈ ઇસ આજાદી કા તબ,
સ્વચ્છ ઔર સાફ ભારત બને જબ |
પર્યાવરણ કો સ્વચ્છ બનાના હૈ,
પ્રદૂષણ કો દૂર ભગાના હૈ,
ખતરે મેં હું વન્ય જીવ સબ,
મિલકર ઇન્હેં બચાના હૈ |
એક શપથ બસ લે લો સબ,
સ્વચ્છ રખેંગે હમ અપના પરિસર,
આઓ, મિલકર લેતે હું એક પ્રણ,
સ્વચ્છ રખેંગે હમ અપના પર્યાવરણ |

ઋષિકેશ એચ. પાણ્ડેય (૧૦ બી)
શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

હરિયાલી સોચ

હરિયાલી કી મહિમા સમજ્ઞો
 વૃક્ષોં કો પહ્યાનો,
 યે માનવ કે જીવન દાતા,
 ઇનકો અપના માનો તુમ
 તન મન મેં હરિયાલી હો તો
 હો જાએગી પર્યાવરણ કી દિવાલી ।

હર પ્રાણી કા હોગા નાતા ગહરા,
 વૃક્ષોં સે, પ્રકૃતિ હરિત હો જાયેગી,
 ફૂલોં ઔર કલિયોં સે, નાતા જોડો
 ઇનકો અપના મિત્ર બનાઓ ।

તબ તક જીવ હૈ જગત મેં,
 જંગલ અપને આપ ઉરોંગે,
 પેડુ, ફલ, ફૂલ બઢેંગે,
 આઓ મિલકર હરિયાલી ફેલાએ ।

પ્રદૂષણ દૂર ભગાતે હૈને,
 પર્યાવરણ કા રખેં ધ્યાન,
 તભી બનેગા દેશ મહાના ।

ગાঁંધોં કો ઔર શહરોં કો,
 મજબૂત કરોંગે અપના આવરણ,
 સ્વચ્છ રખોંગે પર્યાવરણ ।

સામૂહિક કાર્ય
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

કૃષ્ણા રાજેશ ગોસ્વામી (૯ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

ॐ शत्रुघ्ने रुद्रादिष्ठूर्णवृषभं वृषभं वृषभं

जहाँ स्वच्छता वहाँ प्रभुता

हाथ में अपने झाड़ू लेकर मोदी जी श्रमदान करें ।
कहने से सुनना नहीं कोई, लोग जो देखें काम करें ।
श्रेष्ठ पुरुष के आचरण को, अन्य लोग अपनाते हैं ।
वे जो प्रमाण कर देता, वे उसका लक्ष्य बनाते हैं ।
गीता का यह मंत्र सरल है, कई लोग दोहराते हैं ।
दुर्लभ वो जो निज जीवन में करके उसे दिखाते हैं ।
थूंकें नहीं बिलकुल, नाक न अपनी साफ़ करें ।
तम्बाकू के पानी की, पिचकारी को त्याग करें ।
स्वच्छ वस्त्र पहनें अपना वातावरण भी स्वच्छ रखें ।
अपने स्कूल कार्यालय मंदिर सब स्वच्छ करें ।
चलो गाँधी जी का सपना सच करें ।
अपनी हर गली और मोहल्ले को स्वच्छ रखें ।
आज फिर से एक नई शुरुआत करें ।

प्रथम लीखिया (८वीं)

डिवाईन पब्लिक स्कूल, नवसारी

अंजलि प्रह्लाद चौहान, ८वीं
सिसोद्रा कन्याशाला, नवसारी

જિમ્મેદારી

અભિયાનોં કી જરૂરત નહીં હૈ । મેરે ભારત દેશ મહાન કો ।
 હર નાગરિક પ્રણ લેતા હૈ સમજીકર અપની આન કો ।
 સાફ્ હોગા સબ કોના-કોના મહકેગા આંગન સબકા ।
 ગંગા –યમુના નહીં અબ સબ નાલે સાફ્ એક સમાન કો ।
 બાપૂ કા સપના હૈ, આજ સ્વખ્ન સાકાર હો ।
 અબ સાફ્ દિખેગા હર કોના-કોના દેશ કા ।
 ગલિયાઁ-પાર્ક-સોસાયટી સે, સબ હો હિસ્સા,
 આખિર ઇન્હેં હમ સમજાએં અપને દેશ કો સ્વચ્છ બનાને કો ।
 જિસ ધરા પર જન્મે હમ, જિમ્મેદારી નિભાને કો ।
 જિસ ગલિયારી મેં રહતે હૈનું, સ્વચ્છતા ઉસે દેની હૈ ।
 બચ્ચોં-માઁઓં ઔર વીરોં કો ભારત મેં સ્વચ્છતા દેની હૈ ।
 ઉસકી જિમ્મેદારી હમેં નિભાની હૈનું ।
 કપડોં કી થૈલી સ્વીકાર કર, પોલિથિન કો મિટાના હૈ ।
 જિન કંધોં પર જિમ્મેદારી, શૌચાલય કી અલખ જગાની ।
 હર ઘર કા સપના, ભારત ભર મેં હૈ, બાત યહી સમજાની હૈ ।

હેત્વી મનીષ મિસ્ટ્રી (૬ વીં)

ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

દિશાંત પટેલ

પ્રથમ આશાસન પુરસ્કાર (૯ વીં)
 સર જે. જે. ઇંગ્લિશ મીડિયમ, નવસારી

ગાંધી જી કે સાથ

સ્વચ્છ રહ્યો અપના ભારત,
 કિસ્કો ન કરને દેંગે આહત,
 ગાંધી જી કે સાથ ચલ્યો,
 ગાંધીજી કે વિચાર કહ્યો
 સ્વચ્છ રહ્યો હમારા ભારત,
 ભારત ભારત સ્વચ્છ ભારત,
 નષ્ટ કર્યો પ્લાસ્ટિક સબ,
 ઉપયોગ કર્યો કપડે કી સખી ચીજેં,
 ઔર રહ્યો સ્વચ્છ હમારા ભારત,
 સ્વચ્છ રહ્યો હમારા ભારત ।
 ન કર્યો કચરા નદી,
 તાલાબ મેં, સ્વચ્છ રહ્યો નદી,
 સદુપ્યોગ કર્યો પાની કા,
 બચાકર સબકો સિખાએંયો,
 પેડ્ઝ-પૌથે નહીં કાટ્યો,
 ઉગાએંયો નએ પેડ ઔર પૌથે,
 નહીં ડાલ્યો દવાઈ પૌથો મેં,
 સ્વચ્છ રહ્યો અપના ભારત ।

પોલ પાયલ એ

આશ્રમશાળા ભર્ત આશ્રમ ઇંગ્લિશ મીડિયમ, સ્કૂલ
નવસારી

દિયા. એ. દેસાઈ (૬ વીં)

ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

स्वच्छता का हिस्सेदार

चलो करें इंसाफ
करें हर जगह साफ़ ।
चलो करने सब सफ़ा ।
चलो चले झाडू लेकर ।

हर किनारा साफ़ करने,
चलो करने सब साफ़ ।
दूसरों को भी सिखाएंगे,
सारी जगह साफ़ करेंगे,
सफ़ाई में पीछे नहीं हटेंगे ।

पहले सफ़ाई मन की प्रार्थना से,
फिर सफ़ाई घर की,
बाद करो आस-पास के वातावरण को साफ़ ।

ऐसे ही हमारा देश साफ़ होगा ।
हर आदमी स्वच्छता का हिस्सेदार होगा,
देश का दुनिया में नाम होगा ।

मोदी जी भी जानते हैं,
स्वच्छता देश के लिए ज़रूरी है, तभी तो,
स्वच्छ भारत अभियान चालू है ।
लेकिन उनका अकेले का काम नहीं है,
हमें भी सहायता करनी है ।

चलो करें इनसाफ़,
करें हर जगह साफ़ ।
चलो करने सब साफ़ ।

दिया हर्षलकुमार पटेल (८ वीं)
डिवाइन पब्लिक स्कूल, नवसारी

पटेल जीनल दिलिपभाई (१० वीं)
श्री सरदार पटेल प्राथमिक शाला जलालपोर, नवसारी

स्वच्छ भारत का वादा

स्वच्छ भारत का इरादा करें,
हम किसी से भी न डरें।
आओ करें हम साफ़,
गंदगी करें उनको नहीं करेंगे माफ़ ।
बनाएँ स्वच्छ और सुंदर भारत.
यही बनेगी देश की ताकत ।
हम सब ने ठाना है,
भारत को स्वच्छ बनाना है ।
करते हैं हम वादा,
ये है हमारा नाता ।
बनाएँ भारत को स्वच्छ,
हिन्दुस्तान नहीं है किसी से कम ।
स्वच्छ भारत बनेगा हमारा,
सुंदर भारत रहेगा हमारा ।
बापू की ये धरती है,
धरती राम, कृष्ण की,
नहीं करेंगे गंदा हम,
अब और नहीं होगी भारतीय की आँखें नम ।
करते हैं ये वादा हम ।

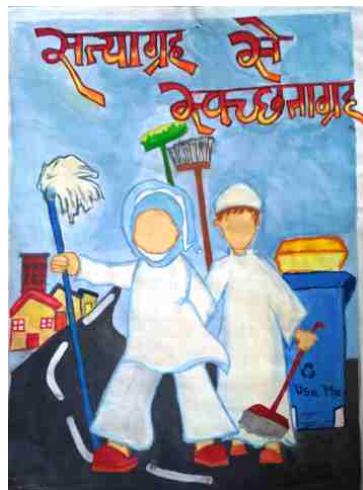
ईवा अलय देसाई (८ वीं)
डिवाइन पब्लिक स्कूल, नवसारी

यादव श्रेया आर (६ वीं)
हेमाली इंग्लिश मीडियम स्कूल, नवसारी

સ્વચ્છતા કી ઓર

દેખો દેખો મेરા ભારત કિતના સુંદર વિશાલ હૈ ।
 યહું હર એક કો સફાઈ કા ધ્યાન હૈ ।
 હમ સબ ઝાડૂ લેકર હર, જગહ કો સાફ કરેં ।
 મેરા સપના મેરે ભારત કો સ્વચ્છ બનાના હૈ ।
 દેખો દેખો મેરા ભારત કિતના સુંદર વિશાલ હૈ ।
 એક કદમ સ્વચ્છતા કી ઓર તુમ ચલો તો,
 હમારા દેશ બડા બન જાએણ ।
 ઇસીલિએ તુમ ગલી - ગલી મેં જાકર,
 હર કોના-કોના સાફ કરો ।
 ઇસી તરહ દેશ સ્વચ્છ બન જાએણ ।
 દેખો દેખો મેરા ભારત કિતના સુંદર વિશાલ હૈ ।
 આઓ બચ્ચોં બડે હમ સબ,
 મિલકર ઇસ દેશ કો સુંદર સ્વચ્છ બનાએણ ।
 અગર હિંદુ ઔર મુસ્લિમ એક સાથ
 તો હમારા ઇન્તકામ ઔર સ્વચ્છ બન જાએણ ।
 દેખો દેખો મેરા ભારત કિતના સુંદર વિશાલ હૈ ।
 એક બાર તુમ બાપુ કી નજર સે દેખો,
 તો દેશ બડા બન જાએણ ।
 જેસે બાપુ ને દાંડી માર્ચ કિયા થા,
 વૈસે હી અગર હમ સબ મિલકર કાર્ય કરેણ,
 તો દેશ સાફ, સુંદર ઔર સ્વચ્છ બન જાએણ ।
 દેખો દેખો મેરા ભારત કિતના સુંદર વિશાલ હૈ ।

વર્ષા રાજપૂત (૧ વીં)

બાઈ નવાજબાઈ તાતા ઇંગ્લિશ મીડિયમ, સ્કૂલ,
 નવસારી

નિયતી. બી. પટેલ (૭ વીં)

ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

ભારતીય સંગીત

મेरा ભારત સ્વચ્છ ભારત

મेरा ભારત સ્વચ્છ ભારત,

સ્વચ્છ ભારત સ્વચ્છ ભારત

હર કદમ પર સ્વચ્છતા હોણી,

હર કદમ પર ખુશહાલી હોણી ।

સુનો પ્યારે ભારત વાસી,

સ્વચ્છ રહ્યે અપની યે ધરતી ।

મેરા ભારત મેરા ભારત,

સ્વચ્છ ભારત સ્વચ્છ ભારત ।

ધરતી માતા કહ રહી હૈ,

સ્વચ્છ રહ્યે મેરી યે ધરતી ।

એક કદમ ઉઠા કે દેરખો,

કયા લગતા હૈ દિલ મેં

સ્વચ્છ રહ્યેંગે હમારી ધરતી,

ગાંધીજી કા સપના હોગા પૂરા ।

વહ તો નહીં રહે પરંતુ,

આઓ ઉનકા સપના કરેં પૂરા ।

મેરા ભારત મેરા ભારત,

સ્વચ્છ ભારત સ્વચ્છ ભારત ।

પ્યારે ભારત પ્યારે ભારત,

કબ હોગા તૂ સબસે ઊપર

એ મેરે પ્યારે વતન,

અબ હમ રહ્યેંગે સ્વચ્છ તુઝકો ।

હમ કરેંગે સાફ-સફાઈ,

અપને ગાঁગ, અપને શહર કી,

મેરા ભારત મેરા ભારત,

સ્વચ્છ ભારત સ્વચ્છ ભારત ।

ક્રિષ. એસ. પટેલ (૭ વીં)

શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

पर्यावरण

पर्यावरण को बचाना हमारा ध्येय हो,
सबके पास इसके लिए समय हो ।
पर्यावरण अगर नहीं रहेगा सुरक्षित,
हो जाएगा सब कुछ दूषित ।
भले ही आप पेड़ लगाएँ एक,
पूरी तरह से करें देखरेख ।
रासायनिक खाद का कम करें छिड़काव,
भूमि को प्रदूषित होने से बचाएँ ।
फैकिट्रियों में जब और यंत्र लगाये जाएंगे
वायु प्रदूषण में अपने आप कमी आ जाएंगी ।
तभी वायु प्रदूषण में कमी आएगी,
आधी बीमारियाँ वहीं जल जाएंगी ।

रीया दर्शनभाई पटेल (९ वीं)

श्री शांताराम भट इंग्लिश मीडियम स्कूल, मोता, सूरत

सात्विक एन पटेल (१० वीं)

द्वितीय पुरस्कार,

श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

વૃક્ષ વાળી

છીનને સે પહલે મેરી જાન સોચના જરૂર,
 ઇસ પર હાથ હોગા મેરે પરિંદે કા ।
 ન પા મેહનત સે બોયા બીજ અપના,
 રોયેગા, કોસેગા યહ કામ હૈ દરિંદે કા ।
 આજ મત કરના અનસુની મેરી કથાએँ,
 રંગ લાયેગી એક દિન તેરી બદ દુઆએँ ।
 અનસુની કરકે પર્યાવરણ કી આહે,
 કલ તૂ હી પાયેગા ઉસકી સજાએँ ।
 જિસકે દમ પર કાયમ સાંસ તેરી,
 કહાઁ સે લાયેગા વે સંજીવની હવાએँ ।
 ઇંસાન જો બરસાયે પ્રદૂષણ કા કહર,
 જિસસે કુદરત ભી ઘબરાએ થર-થર ।
 ન સુધારી અપની જો ખતાએँ,
 કેસે પાયેગા કુદરત સે વફાએँ ।
 અબ ન કર પ્રકૃતિ કા વિનાશ ।
 અબ પ્રકૃતિ કો ભી હૈ તુમસે આસ,
 અબ તુમ હી કરો ઉસકા વિકાસ ।

શેફાલી પટેલ (૭)

સર જે જે પ્રાઇમરી ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, નવસારી

ઇશા ભુપેન્દ્રભાઈ પટેલ (૯ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

વરદાન

પ્રકૃતિ ને અચ્છા સંસાર રચા,
ઇસકા ઉપભોગ કરે માનવ ।
પ્રકૃતિ કે નિયમોં કા ઉલલંઘન કરકે,
સબ બન રહે હૈ દાનવ ।
ઊંચે વૃક્ષ ધને જંગલ સબ,
પ્રકૃતિ કે વરદાન હૈ ।
ઇસે નષ્ટ કરને કે લિએ,
તત્પર ખડા હૈ કયો ઇંસાન ।
ધરતી ને સોના ઉગલા,
ઇસે નષ્ટ કરને કે લિએ,
કયો તત્પર ખડા હૈ ઇંસાન ।
ધરતી કો માતા કહતે હૈને,
હમ કહતે હૈને વેદ પુરાણ ।
ઇસે નષ્ટ કરને કે લિએ,
કયો તત્પર ખડા હૈ ઇંસાન ।
હમને અપને કર્મો સે,
હરિયાલી કો ભી જલા ડાલા ?
ઇસે નષ્ટ કરને કે લિએ,
કયો તત્પર ખડા હૈ ઇંસાન ।
જાગૃત હોના પડેંગા તુઙ્ગકો,
ઇસ સૃષ્ટિ મેં રહના હો તો
તત્પર ખડા હૈ જો ઇંસાન ।
બચા લે અપની સૃષ્ટિ કો ।

મલય રાકેશ શાહ

સર જે . જે. પ્રાઇમરી સ્કૂલ, નવસારી

એઝલ. ડાગલિયા

કક્ષા - ૧૧ વીં

શ્રી શાંતારામ ભટ ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, મોતા, સૂરત

पर्यावरण की रक्षा

देखो यह नदी, झरने, पर्वत सारे,

कैसे झूम रहे मस्ती में सारे....।

कोयल, मोर, पपीहे यहाँ पे,

कैसे धूम रहे वन उपवन में....।

इस धरती की शान सदा जो,

बढ़ती रही हरी भरी हरियाली में...।

प्रकृति की गोद में पलकर सदा,

बढ़ते रहे हर कदम हर आँधी में...।

फूलों की मुस्कान बागों में देखो,

कैसे झूम रही हर डाली में ...।

फिर क्यों आज नज़र आ रही यह कूरता,

नष्ट करने क्यों लगे इन तत्वों को...।

जिस गोद में हर दम खेला कूदा,

आज इस हवा पानी से क्यों नाता छूटा..।

इस मिट्टी जल, वायु में हरदम,

हर मानव को जीवन मिलता...।

पर्यावरण की रक्षा आज हमें है करनी,

निज स्वार्थ छोड़कर, नहीं धरा प्रदूषित करनी...।

कर्तव्य, समर्पण, अर्पण सब जन करके,

इसे आज हरा भरा फिर से है करना...।

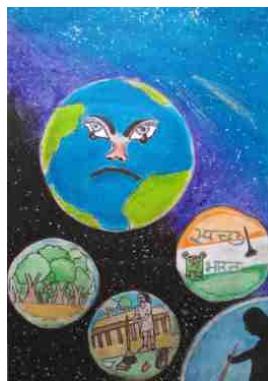
फालनुनी राकेशभाई राठोड

कन्या शाला, सिसोद्धा, नवसारी

પેડ્ઝ લગાઓ

ઇસી ક્ષણ કરના હોગા,
ધરતી બચાને કા પ્રણ !
તર્ભી બચેગા હમારા પર્યાવરણ !
કરકે દિખા દો ઐસા કામ જિસ પર ગર્વ હો,
ઇતની ખુશિયાં બાંટો કી હર દિન દિખે પર્વ !
હરે પેડ્ઝ કાટ રહે હૈનું, ઉન્હેં ખૂબ ધિકકારો,
ખુદ ઇતને પેડ્ઝ લગાઓ ધરતી દિખાઈ દે સ્વર્ગ !
પર્યાવરણ હમારે જીવન કા હિસ્સા હૈ,
યહી હમારી કહાની કા કિસ્સા હૈ !
આઓ દેશ મેં બિછાએ સ્વચ્છતા કા આવરણ,
સ્વચ્છ રહે હમારા પર્યાવરણ !

દુબે પ્રિયંકા બિપિનભાઈ (૯ વીં)
શ્રી સરદાર પટેલ વિદ્યાભવન સ્કૂલ, નવસારી

વ્રજ આર પટેલ (૮ વીં)
ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

પ્રકૃતિ કા સમ્માન

મા� કી તરહ હમ પર પ્યાર લુટાતી હૈ પ્રકૃતિ,
 બિના માઁગે હમેં કિતના કુછ દેતી જાતી હૈ પ્રકૃતિ
 દિન મેં સૂરજ કી રોશની દેતી હૈ પ્રકૃતિ
 રાત મેં શીતલ ચાઁદની લાતી હૈ પ્રકૃતિ |
 ભૂમિગત જલ સે હમારી પ્યાસ બુઝાતી હૈ પ્રકૃતિ
 ઔર બારિશ મેં રિમઝિમ જલ બરસાતી હૈ પ્રકૃતિ
 દિન-રાત પ્રાણદાયિની હવા ચલાતી હૈ પ્રકૃતિ
 મુફત મેં હમેં ઢેરોં સાધન ઉપલબ્ધ કરાતી પ્રકૃતિ |
 કહીં બર્ફ તો કહીં રેગિસ્ટાન બિછા રખેં હોય ઇસને
 કહીં પર્વત ખડે કિએ તો કહીં નદ બહા રખે હોય ઇસને
 કહીં ગહરે ખાઈ ખોડે તો બંજર ખેત બના રખે હોય |
 કહીં ફૂલોં કી વાદિયાઁ તો કહીં હરિયાલી બિછા રખી હોય
 માનવ ઇસકા ઉપયોગ કરે ઇસરે ઇસે કોઈ એતરાજ નહીં
 લેકિન માનવ ઇસકી સીમાઓં કો તોડ યાદ ઇસકો મંજૂર નહીં
 જબ માનવ મનમાની કરતા હોય તબ ચેતાવની દેતી હોય |
 જબ ઇસકી ચેતાવની નજરંદાજ કી જાતી હોય તબ સજા દેતી હોય |
 વિકાસ કી દૌડ મેં પ્રકૃતિ કો નજરંદાજ કરના બુદ્ધિમાની નહીં હોય |
 કયોંકિ સવાલ હોય હમારે ભવિષ્ય કા યાદ કોઈ ખેલ કહાની નહીં હોય |
 માનવ પ્રકૃતિ કે અનુસાર ચલો યાદી માનવ કે હિત મેં હોય
 પ્રકૃતિ કા સમ્માન કરો સબ યાદી હમારે હિત મેં હોય |

પટેલ કિશન. એ (૧૨ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

स्वच्छ पर्यावरण

आज समय की माँग यही है कि पर्यावरण बचाओ
सारे लोग मिल जुलकर पर्यावरण बचाओ ।
जीव जगत के मित्र सभी ये जीवन देते सारे
उनको अपना मानो उनको अपना मित्र बनाओ ।

वृक्षों को पहचानो तुम हरियाली की महिमा समझो
ये मानव के जीवनदाता उनको अपना मानो
जीव जगत की रक्षा करना अब कर्तव्य हमारा
उनको उगाओ फिर हरियाली लहराओ ।

वृक्षों को हम बोएँ आज कसम ये खाओ
ये तो करना पडेगा फिर सुखमय जीवन पाओ,
आज समय की माँग यही है पर्यावरण बचाओ
सारे लोग मिल- जुलकर पर्यावरण बचाओ ।

पर्यावरण को प्रदूषित करके तुम नहीं जी पाओगे ।
अगर स्वच्छ दवा नहीं मिल पाए तो,
घबरा घबरा कर मर जाओगे ।

शाह मोक्षाली ए
कक्षा ९ वीं
सर.जे.जे. इंग्लिश मीडियम स्कूल, नवसारी

रिया चिरागभाई शाह
कक्षा ७ वीं
डिवाइन पब्लिक स्कूल नवसारी

खतरे में जगत

आओ बच्चों तुम्हे बताएँ, बात बड़े ही ज्ञान की ।
वृक्षों से हम करे मित्रता, यह है मानव जहान की ।

खतरे में है सारा जगत यह,
जल, थल वह नल के पानी।
सिलसिला कोई बड़ा नहीं,
समस्या यह है बहुत पुरानी ।
कूड़े में प्लास्टिक का ढेर,
वह खुली मौत को दावत है ।
प्लास्टिक प्रदूषण फैलाता,
जो सुरक्षा चक्र में बाधक है ।
पशु-पक्षियों पर गहरा संकट,
मछलियाँ तड़प कर मर रही ।
समुद्र, नदियों, तालाबों में,
प्लास्टिक गंदगी तैर रही ।
सड़के शहर की गलियों में,
हर ओर प्रदूषण का प्रसार है ।
धूल धूएँ में दम घुटता है,
प्रदूषण का यह दुःखद नज़ारा है ।
साँस लेना हुआ मुश्किल है,

जान पर आफत आई है ।
पेड़ लगाकर पर्यावरण बचाएँ,
इसी में सबकी भलाई है ।
भारत सरकार ने वर्षों से,
इस क्षेत्र में काम किया है ।
मानवता को रखकर जिंदा,
दिलों में अपना नाम किया है ।
आओ हम सभी अब,
प्रदूषण को ना कहें ।
वातावरण को दूषित बनाकर,
तुम स्वस्थ नहीं रह पाओगे ।
स्वच्छ हवा ना ले पाए तो,
घुट घुट कर मर जाएँगे ।
आओ हम कसम ये खाएँ,
प्रदूषण को दूर भगाएँ ।
वातावरण को स्वच्छ बनाकर,
पर्यावरण को दूषित होने से बचाएँ

शर्मा पायल अशोकभाई (११ वीं)

श्री.आर.एन.जी पटेल सार्वजनिक विद्यालय, सिसोदा, नवसारी

जिंदगी की रचना

सिकके की तरह होती है जिंदगी,
खर्चों जहाँ खरचना है,
परंतु एक बार ही खर्च कर सकते हो,
यही जीवन की रचना है ।
जिंदगी रंग-बिरंगी पतंग सी है,
खुशनुमा लगता है, जब है उड़ती,
परंतु ध्यान रखना,
कटने के डर से कभी नहीं मुड़ती ।
जिंदगी विशाल सागर-सी है,
जिंदगी तो मुश्किलों की लहर है,
अगर पार कर लो इन मुश्किलों भरी लहरों को,
तो कभी न कभी ज़रूर आती एक शांत लहर है ।
यही जिंदगी की रचना है ।

वैष्णवी आर.पी. मौर्या

श्री वल्लभ आश्रम डे बोर्डिंग स्कूल पारडी, वलसाड

चौहान स्नेह (८ वीं)

आश्रमशाला इंग्लिश मीडियम स्कूल, नवसारी

અબ ક્યોં નહીં ?

પેડ સે પૂછા મૈને...
 યું હી એક રોજ...
 કયું નહીં હૈ તુમ મેં પહલે જેસા જોશ ?
 ક્યોં નહીં બૈઠકર તુમ્હારે નીચે
 નહીં આતી વો પહલે જેસી બાત,
 જબ શામ ઢલા કરતી થી
 ન જાને હો જાતી થી કબ રાત ?
 ક્યોં નહીં અબ કર પાતી, મેં ફિર સે તુમસે બાત ?
 મસ્તી ભી અબ છૂટ ગઈ, જબ હોતી હૈ બરસાત....
 ડર લગતા હૈ ચઢતે હૂએ, કોઈ ભી હો શાખા,
 ઘબરાકર દિલ યે કહતા હૈ કિ, હો જાઉંગી મૈં રાખ !
 સુનકર મેરી વ્યથા કો મુજસે, પેડ થોડા મુસ્કરાયા,
 ફિર પ્યાર સે ઉસને હંસકર, હવા કા ઝોંકા લહરાયા...
 બોલા ધીમે સે મેરે કાન મેં, સુનો મેરે બદલને કા વો રાજ,
 જિસસે સુનકર હંસેગા, સારા નિર્દય માનવ સમાજ ।

મૈત્રી. ડી. સાંઘવી (૧૧ વર્ષી)

સર. જે. જે. હાઇસ્કૂલ, નવસારી

લાદુના રુકમની શંકરલાલ
 મોંડર્ન ઇંગ્લિશ સેકેંડરી સ્કૂલ, નવસારી

વિકાસ પથ

પ્રકૃતિ કહતી હૈ હમસે કિ,
 મુજ્જે બચાકર તુમ બચો ।
 મુજ્જ મેં હી અસ્તિત્વ તુમ્હારા,
 સંભાલ કર મુજ્જે તુમ રહો ।
 મેં હૂં નદિયા મેં હૂં ઝરના,
 મેં હી પર્વત, વન - ઉપવન ।
 મેં હી હૂં સુનહરી હવા,
 મેં હી સુંદર ફૂલ ઔર ફળ ।
 વિકાસ કે પથ પર ચલતે હો તુમ,
 ધ્યાન રખો મેરા હે જન ।

વિક્રમ જબ્બરસિંહ રાજપુરોહિત (૧૧ વીં)

શાલા – શ્રી શાંતારામ ભટ ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, મોતા, સૂરત

કૃતિકા અગ્રવાલ (8 વીં) તૃતીય પુરસ્કાર,
 સર જે. જે. પ્રાઇમરી સ્કૂલ, નવસારી

इंसान वही

पेड़ फूलों को मत तोड़ो
 छिन जाएगी मेरी ममता
 हरियाली तो मत हरो ।

 पेड़ों की छाया में ही तो,
 पक्षी का रेन बसेरा है,
 इनके जैसे हम हैं,
 और कहने को जीवन मेरा है ।

 फूल, फल, हवा सुगंध,
 यों सब तो देते रहते हैं ।

 मीठे-मीठे फल इनके,
 बच्चों को कितना भाते हैं,
 इनका ही तो रस लेकर,
 भाँरें मस्त मगन हो जाते हैं ।

 इन्हें देखकर तो कोयल भी,
 देखो नगमे कैसे गाती है ।
 जो समझेगा इनका दर्द,
 इंसान वही कहलाएगा ।

भावी पुश्कर मिस्त्री (९ वीं)
श्री शांताराम भट इंग्लिश मीडियम स्कूल, मोता, सरत

वैष्णवी वी व्यास, (८ वीं)
श्री सत्यसार्इ विद्यानिकेतन, नवसारी

પ્રકૃતિ કા શોષણ

પર્યાવરણ હૈ હમ સબ કી જાન,
ઇસલિએ કરો ઇસકા સમ્માન,
જિનકે દમ પર કાયમ સાંસ હમારી,
કહોં સે આણી સંજીવની હવાએँ ।

તાપમાન અગર બહુત બઢા,
તો જીના હોગા મુશ્કિલ,
પ્રકૃતિ કા મત કરો શોષણ,
સબ મિલકર બચાએ પર્યાવરણ ।

નષ્ટ પર્યાવરણ કો કરકે,
અપને હી પાঁંવ પર કુલ્હાડી,
કયોં માર રહે હોય ઇંસાન,
નિકટ બુલાતા પાસ બિઠાતા,
ઠંડી છાયા દેતા પેડું ।

ઇસલિએ આજ બદલની યે સોચ હૈ,
ચલો આજ યે કસમ ઉઠાએં,
મિલકર પર્યાવરણ કો મિત્ર બનાએં,
ધરતી પર હરિયાલી લાએં ।

અસ્મિતા પટેલ (૧૧ વર્ષી)
શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

ज़िંદगी की सीख

(प्रकृति का दर्पण)

कुदरत ने दिया है, अमूल्य नजराना हमें,
जिन्हें जानते हैं, हम पर्यावरण के नाम से।
सब कुछ हमें इसी से मिला है,
तभी तो अपना जीवन बगिया सा खिला है।
उसे ऐसे ही प्रदूषित करते रहे तो,
क्या होगा प्रकृति का, डरो इस अंजाम से।
जब भी सोती हूँ, प्रकृति की गोद में,
तो सुकून मिलता है, जैसे माता की गोद में।
अच्छा लगता है, सबको चिड़िया का चह-चहाना,
लगता है सुन रही हूँ, कोई मधुर सा गाना।
गाने में खनक है, निर्सर्ग से जुड़ी बातों की,
आवाज है जिसमें हवा, पानी और पत्तों की।
खुशबू है ऐसी, फूलों की जो हौसला दे,
मुसीबतों से लड़ने का।
यही तो जिंदगी सिखाती है हमें,
फलसफा आगे बढ़ने का।
है अधूरा जीवन हमारा,
जल, जंगल, जमीन के बिना।
जैसे हम साँस नहीं ले पाते,
धड़कनों की हलचल के बिना।
तकलीफ पहुँचाओगे अगर तुम इन्हें,
खुद ही तकलीफ में धिर जाओगे।

प्रांशु हिमान्शुभाई शंघाड़ीया (6 वीं)
आश्रम शाला इंग्लिश मीडियम स्कूल,
नवसारी

देशमुख उर्वी कैलाशभाई (12 वीं)

श्री सरदार पटेल विद्याभवन जलालपोर, नवसारी

કશ્મીર સે કાશી

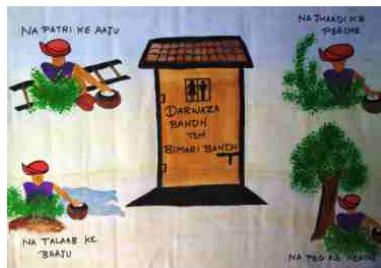
एક સાથ સબ મિલકર ચલો,
સ્વચ્છ રહેંગે દેશ કો યહ વાદા કર લો ।
ચલો, ભારત દેશ કે વાસી,
પ્રતિજ્ઞા લો સ્વચ્છ રહેંગે કશ્મીર સે કાશી ।

એક સાથ મિલકર આગે બઢો,
સ્વચ્છતા કે સાથ-સાથ દેશ કો બઢાઓ ।
ના ડાલેંગે કચરા ઇધર-ઉધર,
કર્યોંકિ સ્વચ્છ રહ્ખના ઇધર ।

ગર્વ હૈ હમકો હમારે દેશ પર,
ગર્વ સે કહતે હૈને, પ્યારા તિરંગા હૈ હમારા ।
ગર્વ સે સ્વીકારતે હૈને, માતૃભાષા હૈ હિન્દી હમારી,
ગર્વ સે સ્વીકારતે હૈને, માતૃભૂમિ હૈ પ્યારી હમારી ।

હર ફૂલ મેં તિરંગા પ્યારા,
અરે દેખો તો કિતના હૈ ન્યારા ।
હર દિલ મેં બસતા હૈ હિન્દુસ્તાન,

જયસિકાબેન જિતેન્દ્રકુમાર પટેલ
ડિવાઈન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

આંગી એમ સોમાની
(11 વીં) તૃતીય પુરસ્કાર
સર. જો. જો. પ્રાઇમરી સ્કૂલ, નવસારી

स्वच्छता से समंदर मेरा भारत

भारत को स्वच्छ बनाना है मित्रों,
भारत को स्वच्छ बनाना है,
आज हम सब को मिलकर कदम उठाना है,
आज बनाओ सभ्य अपना आचरण,
जिस से होगा स्वच्छ अपना पर्यावरण,
तभी उठेगी आशा की एक किरण,
जो देगी अपने जीवन का विवरण ।
स्वच्छता से ही दिव्यता है,
स्वच्छता से ही हमारा भारय,
तो करो साकार अपनी सोच,
बढ़ा कर कदम स्वच्छता की ओर ।
स्वच्छता से हमारे जिंदगी का निर्माण,
स्वच्छता से होगा गली-गली में पेड़,
स्वच्छता से होगा पर्यावरण का कल्याण,
स्वच्छता से ही होगा जीवन का उपकार,
तुझसे मेरा जीना पर्यावरण,
तुझसे ही मेरा मरना,
तेरी छाया के हम दिवाने ।

साफ़ सुथरा मन साफ़ सुथरा मन,
 साफ़ सुथरा तन साफ़ सुथरा वतन,
 साफ़ सुथरा शरीर साफ़ सुथरा भविष्य,
 साफ़ सुथरा भविष्य साफ़ सुथरा देश ।
 उठाके झाड़ू देश साफ़ करेंगे,
 अपने देश को स्वयं साफ़ करेंगे,
 अपना देश रोशन करेंगे,
 अपने देश की शान बढ़ाएँगे ।
 तभी स्वच्छ होगा अपना जीवन मित्रों,
 तभी साफ़ होगा अपना जीवन ।
 तुम हमारी शान हो पेड़,
 तुम हमारी रोशनी हो,
 तेरे बिना कोई नहीं मेरा,
 तेरे सिवा कोई नहीं मेरा ।
 तभी स्वच्छ होगा अपना जीवन मित्रों,
 तभी साफ़ होगा अपना जीवन ।

चंचल शर्मा (7 वीं)
श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

बापू का सपना

ये बापू की भारत भूमि है।
 हमें इसे सजाना है, स्वच्छ रखना है।
 बापू की राह पर चलेंगे,
 हम स्वच्छता के गुण गाएंगे।
 स्वच्छता का संदेश लेकर,
 घर-घर हम जाएंगे।
 अपनी सुंदरता की खातिर सभी सोचते हैं,
 देश की बारी आती है, तो चुप हो जाते हैं।
 आओ मिलकर कदम बढ़ाएँ, जैसे बापू ने बढ़ाया था।
 मिलकर गाएँ स्वच्छता का गान।
 मिलकर बढ़ाएँ कदम, होगें हम कामयाब।
 एक कदम स्वच्छता की ओर, चारों ओर।
 बापू का ये सपना है, हमें साकार करना है।

चावड़ा जागृति विनुभाई (८वीं)

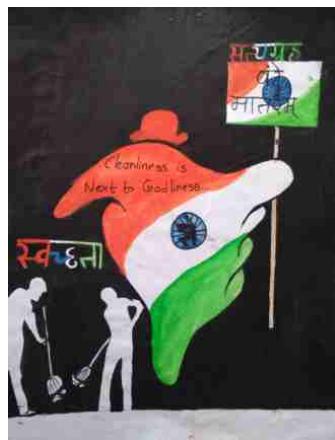
श्री सरदार पटेल विद्याभवन जलालपोर, नवसारी

रशिक प्रजापति,
 (१० वीं) द्वितीय आश्वासन पुरस्कार
 श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

नैतिक જિમ્મેદારી

पानी है जो तुम्हें सफाई
 शुरुआत भी तुम्हें करनी है।
 क्यूँ देखते मुँह ताकते,
 पहल भी तुम्हें ही करनी है।
 बिगाड़ा है तुमने जो,
 सुधार उसका करना है।
 करनी है तुम्हें साफ़-सफाई,
 यह कोई बोझ नहीं।
 कर्तव्य है यह हम सबका,
 यह कोई शर्मनाक काम नहीं।
 मोदी जी ने बहुत कहा था,
 लाज रखो अपने देश की।
 गाँधीजी का था यह सपना,
 स्वच्छता में हो आगे देश अपना।
 हमें नैतिक જિમ્મેદારી લेनी होगी,
 ભारत को स्वच्छ રखने की।
 आओ हो जाएँ हम तैयार,
 करे सफाई દ्वार-द्वार।

शिखा जिन्नेश भाई सोलंकी,
 कक्षा ९ वीं
 मॉडर्न इंग्लिश सेकंડरी स्कूल, नवसारी

પાર્થિવિ. એસ. પટેલ (૮ વી)
 ડિવાઈન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

अनसुनी कराहें

पेड़ काटने से पहले बहुत सोचना,
यहाँ बसेरा होगा किसी परिदे का
न पा संजोया आशियाना अपना,
सोचेगा, काम है किसी दरिन्दे का ।
आज करके अनसुनी उसकी कराहें,
रंग लाएगी उसकी बद दुआएँ,
न होना हैरान परेशान, जब
महरूम वर्षा से हो जाएँ ।
दबाकर पर्यावरण की आहें,
तू खुद पछताय और रोए
जिनके दम से साँसे तेरी ।
लाणा कहाँ से संजीवनी हवाएँ ?

राजपूत प्राची. एच (११ वीं)
सर जे. जे. इंग्लिश मीडियम हाईस्कूल, नवसारी

दीपिका दिलीपभाई प्रसाद,
११ कॉमर्स, द्वितीय आश्वासन पुरस्कार
श्री सरदार पटेल प्राथमिक शाला, जलालपुर, नवसारी

વृક्ष बिना ना जीवन

वृक्ष की छाया में ही
 तो पंछी रहते हैं
 इनके होने से हम हैं
 और कहते हैं जीवन मेरा है ।
 ध्यान से देखो जरा इन्हें
 ये भी तो कुछ कहते हैं ।
 फल, फूल, हवा की सुगंध
 ये सब देते रहते हैं ।
 मीठे-मीठे फल इनके
 बच्चों को अच्छे लगते हैं ।
 पत्तियाँ ताजी हरी तो कभी
 सूखकर सुनहरी हो जाती हैं ।
 इनको जो काट गिराओगे
 तुम भी न बच पाओगे ।
 इनके बिना न जीवन अपना
 इनकी रक्षा काम है अपना ।
 हर एक जो पेड़ लगाएगा
 वो नेक काम कर जाएगा ।
 जो समझेगा पीड़ा दर्द इनका
 इन्सान वही कहलाएगा ।

कासली इकरा असलम, (८ वीं)
 डिवाइन पब्लिक स्कूल नवसारी

संघवी श्रेया कमलभाई (११ वीं)

सर जे. जे. इंग्लिश मीडियम हाईस्कूल, नवसारी

સ્વચ્છતા કી અભિલાષા

હાથો મેં ઝાડૂ હૃદય મેં આશા
 ભારત કો સ્વચ્છ કરને કી આજ હૈ મેરી જિજાસા |
 આજ લોગોં મેં લાની હૈ સ્વચ્છતા કી અભિલાષા
 તખી જગેરી ભારત કો સ્વચ્છ કરને કી લાલસા |
 ગીતા કા યહ મંત્ર હૈ સરલ, કહીં લોગ દોહરાતે હું |
 દુર્લભ વહ જો નિજ જીવન મેં, કરકે ઇસે દિખાતે હું |
 હૈ જીવન હી સન્દેશ મેરા, ગાંધી કે વાક્ય સુને હમને
 રાષ્ટ્રપિતા કે જન્મદિવસ પર, પૂર્ણ કરે ઉનકે સપને |
 થૂકે નહીં સડક પર બિલકુલ, નાક ન અપની સાફ કરેં |
 તમ્બાકૂ પાન તમ્બાકૂ ગુટખે કી આદત કા ઉપચાર કરેં |
 કૂડેદાન મેં કૂડા ડાલેં, આજ સે યહ શુભ કાજ કરેં |

હર્શવી નિયોલીયા (૮ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

જય પી પટેલ (૧૦ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

જીવન કા ઉદ્ધાર

ચલો મિલકર યે કસમ ખાતે હું,
પર્યાવરણ કો સ્વચ્છ બનાતે હું |
મિલકર આજ કસમ ખાતે હું,
પ્રદૂષણ કો દૂર ભગાતે હું |

માનવ તૂને અપને સ્વાર્થ કે લિએ,
વાતાવરણ કો પ્રદૂષિત કિયા |
પર્યાવરણ ને તુઝે સબ કુછ દિયા,
હમારે જીવન કા ઉદ્ધાર કિયા |

ફિર ભી માનવ પેડ કાટતા હૈ,
અપના જીવન સંકટ મેં ડાલતા હૈ |
પર્યાવરણ સ્વચ્છ ન હોતા તો
જીવન મેં રંગ હી ન હોતે |

ચલો મિલકર યે કસમ ખાતે હું,
પર્યાવરણ કો સ્વચ્છ બનાતે હું |
મિલકર આજ કસમ ખાતે હું,
પ્રદૂષણ કો બહુત દૂર ભગાતે હું |

દેસાઈ ટિશા વાય (૯ વીં)
સર. જે. જે. ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, નવસારી

પ્રિન્સ વી ગજેરા,
(૭ વીં) પ્રથમ આધ્યાત્મન પુરસ્કાર
સર. જે. જે. ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, નવસારી

ਪਹਲੇ ਕੌਨ ?

ਮੇਰਾ ਸ਼ਵਚਛ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਸਥਾਨੇ ਮਹਾਨ ਹੈ |
 ਰਖਨਾ ਚਾਹਿਏ ਹਮੈਂ ਇਸਕਾ, ਔਰ ਭੀ ਧਿਆਨ |
 ਫੈਲਾਏ ਨ ਕੋਈ ਯਹਾਁ, ਗੱਦ ਔਰ ਗੱਦਗੀ |
 ਮਗਰ ਪਹਲੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਤੋ ਹਮੈਂ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ |
 ਚਲੋ, ਉਠੋ, ਜਾਗੋ, ਸਮਯ ਬਹੁਤ ਕਮ ਹੈ,
 ਜਲਦੀ ਅਪਨਾ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਵਚਛ ਬਨਾਓ |
 ਮਗਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋ ਹਮੈਂ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ |
 ਨ ਸੋਚੋ, ਗੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸਫਾਈ, ਕਿਧੋਂ ਕਰੋ ?
 ਕਿਵੇਂ ਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀ, ਭੂਲ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਕਰੋ |

ਪਟੇਲ ਵੈਖਾਲੀ ਏ (੮ ਵੀਂ)

ਹੇਮਾਲੀ ਇੰਡੀਅਨ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਨਵਸਾਰੀ

ਕਸਕ ਡੀ ਨਾਥਕ,
 ਕਥਾ 8 ਦ੍ਰਿਤੀਧ ਆਕਾਸਨ ਪੁਰਸਕਾਰ -
 ਸਰ ਜੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਨਵਸਾਰੀ

स्वच्छता अपनाएँ

हम हैं स्वच्छ भारत की संतान,
 नहीं बनाएँ भारत को कूड़ादान ।
 वहीं है हमारा मान और सम्मान,
 रखेंगे साफ हमारा भारत महान ।
 अब हम मिलकर ये तो करें,
 सब मिलकर शुरुआत करें ।
 अब कुछ भी हो चाहें हम,
 भारतमाता को सुन्दर – स्वच्छ बनाएँ ।
 गंदगी को भगाना है,
 स्वच्छता को अपनाना है ।
 आओ हम कदम बढ़ाएँ ।
 भारत को स्वच्छ बनाएँ ।
 अब हम कुछ करें ऐसा काम,
 जिससे बनी रहे देश की शान ।
 धरती माता करे पुकार,
 आसपास का करो सुधार ।

कुमावत किरण आर (८ वीं)
संदीप देसाई प्राथमिक विद्यालय, चोवीसी, नवसारी

इंटवाला हीरल अनिलभाई (७ वीं) आश्रमशाला भक्ताश्रम इंग्लिश मीडियम स्कूल, नवसारी

કોશિશ કરેં

મेरા ભારત પ્યારા, ન્યારા
 મેરે સપનોં કા ભારત
 મેરા સ્વચ્છ- સુન્દર ભારત |

દેશ કે છોટે ગાঁંબ-બડે શહરોં મેં
 ઓર ઉનકે ગલિયારોં મેં,
 કહીં પર હૈ મિટ્ટી કે ઢેર.....
 તો કહીં પર હૈ કૂડે – કચરે કા ગીલાપન
 ના કહીં શૌચાલય, ના કહીં કૂડાદાન
 કહીં પર હૈ ગંદી નદી કહીં પર ગંદે નાલે !

જો શહરોં કી ઓર નજીર ઉઠાયે મુંહ ચિઢાતે
 દિખતે ઉસસે ભી જ્યાદા ગિરતે
 પઢે લિખે ઓર અનપઢ મેં ક્યા અંતર બોલે ?

કોશિશ કરેં હમ સાથ મિલ કર...
 પહેલે અપને મન કો ધોલેં,
 ગલી મોહલ્લોં, ગાઁંબ ઔર શહર કો
 મિલકર સ્વચ્છ બના લેં
 બાપુ કે ભારત કો મિલકર,
 સપને કો સાકાર બના લેં
 અપના ભારત સ્વચ્છ બના લેં |

વિદિશા કમલેશકુમાર મિસ્ટ્રી,
 (૮ વર્ષી)

ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

પ્રતીક ડી શાહ (૭વર્ષી)

ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

स्वच्छता की लहर

शहर-गली में चर्चा है,
स्वच्छता अभियान की,
आओ बच्चों तुम्हें बताए,
महता कचरा दान की ।

बिना प्रबंधन बीमारी,
फैले जो दुश्मन जान की,
करता मदद किसान की ।

शहर गली में चर्चा है,
स्वच्छता अभियान की,
लहर चल रही सभी जगह,
मोदी के अभियान की ।

पोलीथिन विकल्प नहीं है,
बंद करो इस थैली को ।

उठा लो झाड़, उठा लो पोंछा,
पहुँचो ऐसी जगह जहाँ कोई न पहुँचा हो,
सभी जगह को हम चमकाएँ,
बस सपना है यही मेरा,
कर्मों से महान बनाना है ।

धृती नवनीत भाई पटेल,
 ११ वीं द्वितीय पुरस्कार
 श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

प्रीत एच. पटेल (८वीं)
 डिवाईन पब्लिक स्कूल, नवसारी

જીવન હરા બનાઓ

શ્રેષ્ઠ ભારત હો હમારા સપના,
 સ્વચ્છ ભારત હો હમારા,
 હરી – ભરી ફસલે હો હમારી,
 યહી હૈ હમારે ભારત કે પર્યાવરણ કી પ્રકૃતિ સુનહરી |

પ્રદૂષણ કો દુનિયા સે હટાઓ,
 પેડ – પૌથે કો અપનાઓ,
 જબ રહેગી હર ગલી દુનિયા કી સાફ,
 યહી હૈ હમારે સ્વચ્છ ભારત કી આસ |

પેડ લગાઓ, પેડ બચાઓ,
 અપના જીવન હરા બનાઓ,
 હમ ભી બીજ બોણે,
 અપના જીવન હરા ભરા બનાએ |

પેડ – છાયા પક્ષિયોं કા રૈન બસેરા,
 ઇનકે હોને સે હૈ જીવન મેરા,
 રખે સંભાલે ઇસ ધરતી કો,
 અભી સમય હૈ અભી ન દેર |

ગાંધી પ્રેયસી ધર્મેશ (૯ વીં)
 સર. જે. જે હાઇસ્કૂલ, નવસારી

વેકરિયા ધૃતિ પ્રતિકુમાર (૮ વીં)
 ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

लहराती हरियाली

भारत हमारा घर, वही हमारी जान ।
भारत को साफ रखने में हमारी शान है
गंदगी को हमें नहीं करना है माफ़ ।

स्वच्छ भारत को आप नहीं अपनाओगे
तो आप भारत में बीमारियाँ फैलाओगे ।

ये तो घर आपका अपना है
इस घर को नहीं तो किसे स्वच्छ कर पाओगे ।

भारत में लहराती हमें हरियाली हरियाली
चाहे साफ करना पड़े गली – गली या नाली ।

स्वच्छ भारत स्वस्थ भारत है हमारा अभियान
करेंगे पूरा, रहेगी जब तक जान ।

स्वच्छ भारत स्वस्थ भारत हमारा अभियान
तो हो होगा हमारा देश का कल्याण ।

मोदी हनी आर (७वीं)
हेमाली मोर्डन इंग्लिश सेकंडरी स्कूल, नवसारी

ફર્જ હમારા

આઓ સબ મિલકર લગાએ પેડ,
 સબ બઢાઓ એક કદમ સ્વચ્છતા કી ઓર,
 સ્વચ્છતા કી ઓર દેના હૈ હમેં ધ્યાન,
 સબ મિલકર શુલુ કરો સ્વચ્છતા અભિયાન |
 હમ રહેંગે સ્વરસ્થ જબ હોગા શુદ્ધ વાતાવરણ,
 હમારા એક હી નારા સ્વચ્છ પર્યાવરણ |
 મત કરના તેરા મેરા, સબ હમારા હૈ
 સ્વચ્છ પર્યાવરણ કા ફર્જ હૈ હમારા |
 હમેં રખ સાફ ઇસ પ્રકૃતિ કો,
 બનાએંગે સ્વચ્છ સુંદર ઇસ ધરતી કો |
 સાફ હોગા રાસ્તા, મૈદાન, મકાન યા ઘર,
 કચરા હોના ચાહિએ ડિબ્બે કે અંદર |
 આપ સબ હમારે દેશ કો સ્વચ્છ બનાઓ,
 ઔર ઐસી હી સ્વચ્છતા કો ચારોં ઓર ફેલાઓ |
 તો આઓ હમ સબ મિલકર યહ કસમ ખાએં,
 સુન્દરતા એવં સ્વચ્છતા ફેલાકર, સ્વચ્છ ભારત બનાએં |

વિનીત આશીષ ઠવકર (૯ વીં)
 હેમાલી માર્ડરન ઇંગ્લિશ સેકંડરી સ્કૂલ, નવસારી

રાઠોડ ઉર્જા પરમેશભાઈ (૭ વીં)
 શ્રી સરદાર પટેલ પ્રાથમિક શાલા જલાલપોર, નવસારી

ॐ नमः शश्वत् तत्त्वात् तत्त्वं तत् तत् तत् तत् तत् तत्

गांधी जी का स्वप्न

पर्यावरण मानव का साथी,
मानव न समझे ।
अधूरा है ये जहान,
पर्यावरण अगर न हो ।

पर्यावरण मानव का साथी ।

महान गाँधी का स्वप्न,
स्वच्छ पर्यावरण हो हमारा,
न समझे ये देशवासी
अनमोल पर्यावरण का महत्व

पर्यावरण मानव का साथी ।

गांधीजी का स्वप्न था,
है मोटीजी का स्वच्छ भारत ।
है महत्वाकांक्षी ये दोनों,
क्यों न समझे देश के लोग ।

पर्यावरण मानव का साथी ।

पर्यावरण का विनाश,
मानो धरती का विनाश ।
परंतु पर्यावरण स्वच्छ हो तो,
हो मानव जाति का विकास ।

पर्यावरण मानव का साथी ।

कृष दीपकभाई आहिर
(६ वीं)

आश्रम शाला इंग्लिश मीडियम स्कूल, नवसारी

शाह जहान चिंतन (९ वीं)
सर जे. जे. स्कूल, नवसारी

સ્વસ્થ રહેગા દેશ

આओ હમ સબ મિલકર એક નયા સબક અપનાએँ,
દેશ કો અપને સ્વચ્છતા કી તરફ લે જાએँ |
નિકલેંગે ઘર સે હમ અપની આન સે,
સ્વચ્છતા અપનાએંગે બહુત શાન સે |
બાપૂ ને લિયા થા એક કદમ સ્વચ્છતા કી ઓર,
લો હમ ભી જુડતે હું ઇસ અભિયાન મેં |
સ્વચ્છ રહેગા દેશ મેરા તો હી સ્વસ્થ રહેગા દેશ મેરા |
કરતે હૈ શુરૂઆત અપને ઘર પર,
કૂડા કચરા ના ડાલેંગે રાસ્તોં પર |
રહેગા હમારા ગાঁઁવ સ્વચ્છ તો હી રહેગા હમારા દેશ સ્વચ્છ |
અબ સબ કહેંગે એક હી નારા,
સ્વચ્છ રહેગા દેશ હમારા |

ઓમ પી. શેવાલે (૬ વીં)
સર જો. જો. ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, નવસારી

હેલી પટેલ, (૧ વીં)
શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

बापू का नारा

स्वच्छ भारत होगा हमारा,
है यही लक्ष्य हमारा ।
देश हमारा सबसे न्यारा,
भारत है हम सबका प्यारा ।
आओ हम सब मिलकर करें सफाई,
है यही हमारी नैतिकता भाई ।
गली-कूचे सब साफ करेंगे,
शौचालयों का प्रयोग करेंगे ।
साफ हो जाएगी हम सब की गलियाँ,
हर तरफ खिलेगी खुशबू और कलियाँ ।
गाँधी बापू का ही था ये नारा भाई,
यही है हम सब का है नारा अब
साफ सुथरा रहे देश हमारा ।
स्वच्छ भारत का अभियान हो कामयाब,
स्वच्छता हमसे सीखें थोड़ा प्रयास करें,
स्वस्थ भारत, आप ही नई शुरुआत करें ।

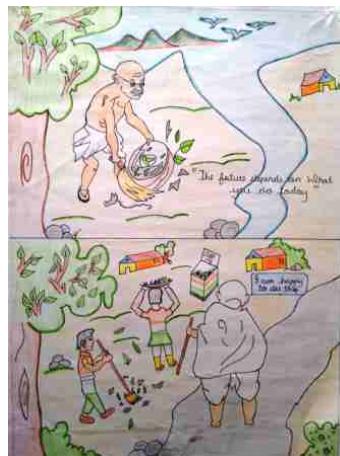
रिया प्रवीनकुमार मेहता (६ वी)
डिवाइन पब्लिक स्कूल, नवसारी

मैसूरिया विशाखा ज्वेरभाई
द्वितीय पुरस्कार - (8 वें)
संदीप देसाई प्राथमिक विद्यालय, नवसारी

વિકલ્પ

શહર ગળી મેં ચર્ચા હૈ,
 સ્વચ્છ ભારત અભિયાન કી,
 આઓં બચ્ચે તુમ્હેં બતાએં,
 મહત્ત્વ કચરા દાન કી
 કૂડા હમેશા કૂડેદાન મેં ડાલો,
 સ્વચ્છ ભારત બનાયેંગે
 કપડે કી ઝોલી વિકલ્પ હૈ,
 પોલીથિન કી થૈલી કી
 લહર ચલ રહી ઔર,
 મોદીજી કે અભિયાન કી,
 સ્વચ્છતા કો નહીં અપનાએં તો,
 બીમારિયાં હી લાઓગે
 શૌચ કરને શૌચાલય મેં જાયેંગે,
 બાહર ગંદગી ન ફેલાયેંગે
 શૌચ બાદ હાથ, સાબુન સે ધૂલાયેંગે,
 સ્વચ્છતા કો અપનાના હૈ,
 ગંદગી દૂર ભગાના હૈ
 સ્વચ્છ ભારત, સ્વસ્થ ભારતા

વિધિ એ પટેલ,

(૮ વીં)

ડિવાઇન પબ્લિક સ્કૂલ, નવસારી

પટેલ ખુશી વસ્તંભાઈ (૭ વીં)

હેમાલી માર્ડન ઇંગ્લિશ સેકંડરી સ્કૂલ, નવસારી

स्वच्छता का पैगाम

है मेरा एक प्यारा भारत,
स्वच्छ हो यह भारत अपना ।
मेरे एक सपने को आगे बढ़ाओ,
स्वच्छ भारत अभियान चलाओ ।

स्वच्छता का हथियार उठाओ,
सारी बीमारी दूर भगाओ ।
आओ मिलके हाथ बढ़ाएँ,
स्वच्छता का एक सवेरा लाएँ ।

अपने लिए बहुत कमाया,
देश में सिर्फ कचरा फैलाया ।
आओ अब सब एक हो जाएँ,
देश से सारा कचरा हटाएँ ।

भारत माँ की है ये पुकार,
सुंदरता है मेरा अधिकार ।
मुझको फिर से सुन्दर बनाओ,
स्वच्छता का पैगाम फैलाओ ।

स्वच्छता से होगा देश का विकास,
सारे जहाँ में होगी इसकी जय जयकार ।
तो आओ मेरे सपने को आगे बढ़ाओ,
स्वच्छ भारत अभियान चलाओ ।

मुस्कान शेख (८ वीं)
बाई नवाजबाई ताता इंग्लिश मीडियम स्कूल, नवसारी

फातेमा पठान (६ वीं)
बाई नवाजबाई ताता इंग्लिश मीडियम स्कूल,
नवसारी

કિતના નુકસાન

મરે વતન તુઙ્ગે પ્રણામ
હમારે મન કી સ્વચ્છતા કી બાત,
આઓ હમ સબ મિલકર,
પેડોં કો કાટને સે બચાતે હું |
આઓ હમ મિલકર કસમ ખાતે હું,
પ્રદૂષણ કો દૂર ભગાતે હું |
માનવ તૂને અપની જરૂરત કે લિએ,
કિતને પેડ કાટે હું |
કયા તૂને પેડ કાટને કે બાદ,
તૂને પેડ વાપસ ઉગાયે હું |
તૂને ખુદ કે લિએ,
પ્રદૂષણ સે કિતના નુકસાન પહુંચાયા |
કુછ બૂંદોં કે લિએ જિસ ધરતી કો ચીર ડાલા,
કયા તૂને ધરતી મેં કિસી પૌથે કા બીજ ડાલા |
પર્યાવરણ ના હોતા તો જીવન મેં રંગ કેસે હોતે
પર્યાવરણ ના હોતા તો પેડ, ફૂલ, ફલ નહીં હોતે |
આઓ મિલકર કસમ ખાતે હું |
પર્યાવરણ કો સ્વચ્છ બનાતે હું |

ભંડારી ધ્રુવી ધર્મશભાઈ

શ્રી સરદાર પટેલ વિદ્યાભવન જલાલપોર, નવસારી

બદલાવ લાના

એક કદમ ઉઠાએંણે સ્વચ્છ ભારત બનાએંણે ।
 સબકી નીંદ ઉડાએંણે એક સ્વર્જિમ ઇતિહાસ રચને કો ।
 કિશોરોંને ઠાના હૈ સફાઈ કે અભિયાન મેં,
 અબ કુછ નયા કર દિખાના હૈ ।
 ઔર નયા બદલાવ લાના હૈ ।
 બાપુ કા નારા હૈ સ્વચ્છ ભારત બનાના હૈ ।
 સ્વચ્છતા ઉન્નતિ કા આધાર હૈ ।
 લમ્બે જીવન કા સાર હૈ ।
 ગાંધી શહર કો અપના ઘર માનકર ।
 નિર્મલ સ્વચ્છ હૈ ઉસે ભી રખના।
 ન થૂકો કભી અપની ધરતીમાતા પર ।
 આદત બદલો, ન કરો કિસી કા ઇંતજાર ।
 અપની માતૃભૂમિ કો માઁ સમજકર ।
 સ્વચ્છ ભારત અભિયાન સે,
 દેશ કી ધરોહર મેં યે બદલાવ કર ।

શેફાલી યોગેશકુમાર પટેલ (૭ વીં)
 સર. જે. જે. હાઇસ્કૂલ, નવસારી

આર્થ એ. ઠાકુર (૧૦ વીં) તૃતીય પુરસ્કાર
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

मुक्त विचार

इन्सान का जन्म होता है भगवान का वरदान,
वो इंसान होता है भगवान जो सोचता है औरों के जीवन |
खुद के लिए सोचना तो है बहुत ही आसान,
दूसरों के लिए जीना और सोचना तो लगता है बहुत ही कठिन |
वो इन्सान जो सोचता है दूसरों का उत्थान,
वह इन्सान बन जाता है महान और इंसानों में भगवान |

कुछ कर गुजरने के लिए सोचना ज़रूरी है,
संसार में समस्या का समाधान करना भी उतना ही ज़रूरी है |
सोचने के लिए सोचना बहुत ज़रूरी है,
सभी इंसानों के लिए यह निर्वाह करना भी उतना आसान नहीं है |

सोचना तो है सोचने वालों का काम,
ना चाहते हैं वो कोई इनाम और मुकाम |
बस कुछ नया करने के लिए आती है मन में उमंग,
दूसरों के हित के लक्ष्य की सदैव उठती है मन में तरंग |

दुनिया में आए लोग अनेक, उनमें कई नेक,
जिन्होंने छोड़े संसार के लिए सोचने के उदाहरण अनेक |
राजनीति, अर्थनीति और कूटनीति इत्यादि विषयों में बहुत,
सब से ऊपर रखते थे देश की प्रगति का रास्ता बहुत |
इस रास्ते के पथिक हम आज अनेक |

विशुद्ध सोच की धारा अत्यंत कठिन,
जिन्होंने ने सोचा वो बने महान |
आओ मेरे प्यारे सज्जनों और विद्वानों,
छोड़ो अपना स्वार्थ और अभिमान,
चलो मिलकर सोचें और बनाएँ हमारा प्यारा भारत देश महान |

विभूति नारायण बिस्वाल
प्राचार्य
श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

વિલીન

સ્વચ્છ રહેંગે દિવ્ય બનેંગે
નિખરા-સુથરા દેશ રહેંગે
પહલે અપના કર્મ ટટોલેં,
સ્વચ્છ-દિવ્ય કા નારા બોલેં ।

ખાકર ગુટખા, પાન, તમ્બાકૂ
કયોં, દીવારેં રંગ ડાલી હૈ ?
ગંગાજલ જલ અમૃત ન રહા,
ઉસમાં ભી ગન્દગી ડાલી હૈ ।

પૂર્વજ ભી અબ વહાઁ દુખી હૈ
ધરતી કા કયા કર ડાલા હૈ

ગલી ગલી મેં પોલીથિન હૈ
ઇસસે હર નાલા ભર ડાલા હૈ ।

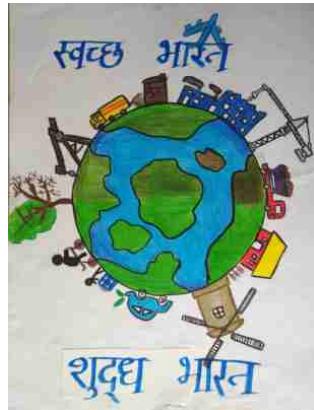
ઓ માનવ! અબ તૂ જાગ
નહીં તો ફિર પછ્યાએણા
મિટ્ટી સે હી જન્મા હૈ
મિલ ભી ઉસી મેં જાએણા ।

નહીં હુઆ એસા તો બન્ધુ
કાલ કા ગ્રાસ બનેંગે જલદી
અમી અગાર નહીં ચેતે તો
ફિર કોઈ નહીં બચ પાએણા ।

પાન, તમ્બાકૂ, ગુટખા છોડ
પોલિથીન કા ત્યાગ કરેણા
આસ-પાસ ભી સાફ રહેણા
અપના ભારત સ્વચ્છ રહેણા ।

તન મન સ્વચ્છ રહો અપના
સપના પૂર્ણ કરો અપના
હર ઘર ચિરાગ રોશન હોણા
તથી દિવ્યતા ભી આએણી ।

દિનેશ પ્રજાપતિ
હિન્દી શિક્ષક
શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

હાર્દિ જે પટેલ.

કક્ષા ૧ વી

શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

વિઘટન

હર જન કા હૈ, બસ યહી એક સપના,
 સબ ઓર હરિયાલી હો ઔર ખુલા આકાશ,
 શુદ્ધ રહે વાયુ, સ્વચ્છ જલ હો અપના,
 બિખરે સુગંધ, ન હો દર્ગધ કહીં,
 હૈ સબ ઓર, પ્રદૂષણ હી પ્રદૂષણ,
 દૂષિત નદિયાં, વિલુસ હો રહે વન,
 બઢા તાપમાન, વિકલ હો રહા હૈ મન,
 તેજ હૈં ધડકને, આંખોં મેં હૈ જવલન |
 નિત બઢ રહા, પ્રકૃતિ કા અસંતુલન,
 ન ઘટા, વનોં કા ઉન્મૂલન |
 લકીરેં ન મિટાઓ કુદરત કી,
 કુછ શાન રહને દો,
 અવશેષ યે ભી રહ જાએં,
 પ્રકૃતિ મેં જાન રહને દો |
 આસમાં મેં વિચરતે હુએ,
 પરિદોં કો ઉડાન ભરને દો,
 જિંદગી સબ કો હૈ પ્યારી,
 જીવન કી ચાહ પલને દો |

બદ્રીનાથ મિશ્રા
 હિન્દી શિક્ષક
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

ધ્રુવ એ પટેલ (૧૦ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

उन्नति के नाम पर

हे परमेश्वर, दया निधान !
 कितनी सुन्दर रचना की थी
 आपने इस सृष्टि की
 झार-झारता शीतल नीर
 हरे भरे वन-उपवन की ।
 सुन्दर सुन्दर पंछी-प्राणी
 बिखरती थी सुन्दरता चारों ओर
 खिलती कायनात निहार जिसे
 आज क्या दुर्गति कर डाली ।
 जहर भरपूर मिलाया नीर में
 मर ही रहे सब पंछी प्राणी
 साँस भी लेना हुआ है दूधर
 उन्नति के नाम पर तूने
 विनाश लीला रचा डाली ।
 अभी समय है, चेत जा मानव
 खुद पर मत चला आरी
 अपने भविष्य से खिलवाड़ न कर
 फिर से लहलहा दे इस धरती को
 जो समस्त प्राणियों का आधार
 कर कोटि नमन कर जननी को
 तभी खुलेगा उन्नति द्वार
 होगा भावी पीढ़ी का उद्धार ।

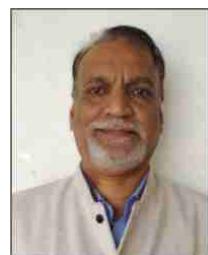
स्टीव कुंदन पटेल,
 (C वीं)
 डी. जी. पटेल (पुनागाम) गुरुकुल, सूरत

चेतना पटेल
 हेडमिस्ट्रेस
 श्री सत्यसाई विद्यानिकेतन, नवसारी

ધરતી સ્વર્ગ હમારી

સુન્દર સુન્દર ફૂલ ખિલે હું
 ધરતી સ્વર્ગ હમારી,
 હું મનમોહક બાગ બગીચે ધરતી હૈ યહ ન્યારી |
 પ્યારે પ્યારે પક્ષી દેખો કલરવ કરતે હું,
 ઇસ ડાલી સે ઉસ ડાલી પર
 ઉડતે રહતે હું |
 કોયલ મીઠા ગાના ગાતી,
 મોર સુન્દર નૃત્ય દિખાતા |
 હિરન ચૌકડી ભર કે ભાગે,
 સુબહ સવરે સબ સે આગે |
 ખંડે મીઠે ફલ ભી હમ કો
 પેડ સે મિલતે હું,
 તેજ ધૂપ મેં છોંગ યે દેતે
 રક્ષા કરતે હું |
 એસી સુન્દર સૃષ્ટિ કો
 અબ હમે બચાના હૈ |

દિનેશ ભટ્ટ
 સંગીત શિક્ષક
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

કૃનાલ અજયભાઈ ઓડ
 (૧ વોં) પ્રથમ આશ્વાસન પુરસ્કાર,
 સેઠ આર. જે. જે. હાઈ સ્કૂલ, નવસારી

પ્રકૃતિ સે પ્રીતિ

હે બાલ સખા ઔં બાલ સખી
 સુન બાત પતે કી બાંધ સખી
 જીવન ગર ચૈન સે જીના હૈ,
 બસ, એક તો પૌથા રોપ સખી
 કાતિલ કાટ રહે પેડોં કો
 ઉનકો તો અબ રોકે કૌન
 સખી હુએ હો ક્યોં મૌન ?
 તુમ્હીં કરો કુછ સખા સખી।
 મેરી માનો પેડું-પૌથ લગાઓ
 ઇસ ધરતી કા શ્રુંગાર બઢાઓ
 નન્હીં બનેગી વરના કોઈ કહાવત
 કિ એક તો કરેલા ઔર નીમ ચઢા |
 મોટર ગાડી મત દૌડાઓ
 ઈધન જિતના હો સકે બચાઓ
 આને વાલી પીઢી કો અપની
 યહી ધરોહર દેકર જાઓ |
 અપના સુખ દેખોગે ગર
 તો સંતતિ કૌન બચાએગા ?
 પશુ ઔર માનવ સબ તરસેંગે
 મનુજ કા સર્વનાશ હો જાએગા |
 હે બાલ સખી ઔં બાલ સખી
 પૌથ રોપ ફલ હી પાએગા,
 પ્રીતિ પ્રકૃતિ સે હી અચ્છી
 હર જીવ સુખી હો જાએગા |

પ્રીતિ એચ સોની
 નવાજબાઈ તાતા ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ,
 નવસારી

સિદ્ધાર્થ એ પટેલ, (૧૦ વીં)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

હમારા કર્તૃત્વ

આओ એસા કુછ કામ કરેં
 જિસસે દેશ કા નામ બઢે ।
 ઇધર-ઉધર કભી કૂડા ન ડાલેં,
 કૂડેદાન કા હમેશા ઉપયોગ કરેં ।
 પ્લાસ્ટિક કા કરેં ત્યાગ,
 ઇસી મેં હૈ સબ કી ભલાઈ ।
 પેડ પૌથોં કો કાટ કાટકર,
 બના લિયે હમનેં બડે બડે મહલ ।
 કભી સોચા હૈ કિ યહ,
 પ્રકૃતિ હી ન રહેગી,
 તબ હમારા અસ્તિત્વ કહું રહેગા ?
 જિતના હમનેં સ્વયં કો સજાયા,
 ઉતને ધરતી પર પેડ સજાએં ।
 આઓ પ્રકૃતિ સરક્ષણ મેં,
 અપના સહયોગ બઢાએં ।
 આઓ એસા કુછ કામ કરે,
 જિસસે દેશ કા નામ બઢે ।

શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી
 સામૂહિક કાર્ય

યોગેશ. એ. પટેલ
 હિન્દી શિક્ષક
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન, નવસારી

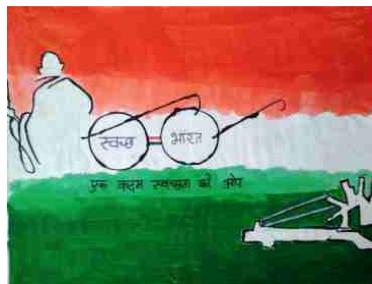
પર્યાવરણ ચેતના

આઢી હૈ કાલી ચાદર મેરે શહર ને,
દેખ્યું ચારો તરફ તો ધુઆઁ હી ધુઆઁ હૈ ।
સડકે હૈં ભરી અનગિનત વાહનોં સે,
કુછ સાલોં પહલે લગાઈ પौથ કહોઁ હૈ ?
પ્રગતિ હોડ મેં અન્ધાધુન્ધ દૌડ યહોઁ હૈ,
ખત્મ હો રહે હૈં ઈધન, સૌર ઊર્જા કા વ્યવહાર ।
બહતી નાદિયોં કી શ્રુંખલા, પર જન-જીવન બેબસ હૈ,
રસાયનોં સે યહ ભર રહી હૈ, ભવિષ્ય કા ક્યા હૈ સ્વપ્ન ?
ફલ ફૂલ ભી ખિલ ઉઠેંગે, જૈવિક ખાદ અપનાઓ કબી,
મુહીમ સંરક્ષણ કી શુરૂ હુઈ હૈ, જીવન ભર નિભાઓ અભી
હોગા શુદ્ધિકરણ પર્યાવરણ કા જબ હર માનવ જાગૃત હોગા
સંસાધનોં કા કમ ઉપયોગ, ભાવી પીઢી કો લાભ હોગા ।

રોમા જોશી

શિક્ષિકા

બાઈ નવાજબાઈ તાતા ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ,
નવસારી

સુથાર નીયતિ હિતેશભાઈ (૭ વીં)

આશ્રમશાલા ભક્તાશ્રમ ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, નવસારી

પર્યાવરણ કા હિસ્સા

હમ હું નિવાસી, પર્યાવરણ કે વાસી ।

આઓ સુનાઉં કિસ્સા,

હૈ યે પર્યાવરણ કા હિસ્સા ।

રહે રહ્યાલ ઇસકા, રહે હમારા પર્યાવરણ સાફ-સુધરા ।

હોને ન પાયેં ઉત્પન્ન, કિસી ભી પ્રકાર કા અસંતુલન,

હુઆ હૈ ઉત્પન્ન, દુર્ભાગ્ય વશ જો અસંતુલન ।

યે હૈ માનવ જીવન કા આધાર,

બિના ઇનકે માનવ જીવન હૈ નિરાધાર ।

લગાતાર કટ્ટે જા રહે પેડું ।

ફિર ભી ચુપ હૈ માનવ યહ દેખે ?

આને વાલે કુછ વર્ષોં મેં,

ખો દેંગે હમ, સ્વચ્છ પાની કે સ્નોત

ઢૂંઢો હર મુશ્કિલ કા હલ ।

બઢ રહા હૈ પ્રદૂષણ કુછ ઇસ તરહ,

હૈ જિમ્મેડારી ઇસે રોકના કિસ તરહ ?

હૈ રોકના બઢતો પ્રદૂષણ કો,

બચાના હૈ પર્યાવરણ કો ।

ભાવના સુથાર નારાયણરામ,

(૮ વર્ષી)

સંદીપ દેસાઈ પ્રાથમિક વિદ્યાલય, નવસારી

સબસે પહલે ફૈલાએં પર્યાવરણ કી રક્ષા ।

બનાના હૈ પર્યાવરણ કો ફિર સે હરા ભરા ।

રોકેં પ્લાસ્ટિક ઔર જલ કી બર્બાદી,

યોગ્ય ફિલટર દ્વારા દૂષિત જલ કા,

કરેં કમ પ્રયોગ બિજલી કા,

કરેં સંરક્ષણ ઊર્જા કા ।

સહિસ્તા પરવીન શેખ

શિક્ષિકા

બાઈ નવાજબાઈ તાતા ઇંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ,

નવસારી

પ્રકृતિ પ્રેમ

ઈશ્વર દ્વારા રચિત યહ સુંદર પ્રકृતિ,
 જિસકા ઉપયોગ કરતા હૈ માનવ।
 યે પેડ પૌથે ઔર યે ફળ- ફૂલ,
 સબ હિસ્સા હૈ યે પ્રકृતિ કે હી,
 ઇસકા નુકસાન કરતા હૈ માનવ।
 અપને હી સ્વાર્થ મેં હોકર અંધે,
 કયા હો ગએ હોમારે ધંધે,
 કયા બિગાડા હૈ પ્રકृતિ ને હમારા।
 જરા સોચો પેડ હી ન રહે તો,
 આને વાલી પીઢી કો કયા દેંગો।

મોનિકા ચાંપાનેરી
 હિન્દી શિક્ષિકા
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન નવસારી

દિયા પી પટેલ (9 વર્ષ)
 શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન નવસારી

ओस की बूँदें

जो कभी झिलमिलाती थी सितारों की तरह
आती थी सुबह सुबह रानियों की तरह
चमकती थी फूल पर, पत्तियों पर, धास पर
सुनहरे गहनों को पहनी हुई दुल्हन सी
सूरज की नजर पड़े तो
सरक जाती थी, मिट्ठी को भिगोती हुई।
जी लेती थी, पल दो पल ही सही।
मगर अब ओस की बूँदें आँसू सी दिखती है
बादल और फूलों की पत्तियों के आँसू
काले ध्रुएँ से मलिन, म्लान।
अब वो झिलमिलाना कहाँ ? धुँधली सी बैठी है
मुरझाए से फूल, पत्तियों पर, धास पर।
पीली सी, धूमिल सी पड़ जाती है
अब दम घुटता है फूलों का, मैली सी ओस से
अनचाहे अतिथि की तरह अपमानित
चली जाती है धूप में सिकुड़ कर
अब नहीं भिगोएगी वो मिट्ठी को।
तभी तो मिट्ठी का सूखा गला
बादलों को कहाँ पुकारता है ?
तभी तो हम सब प्यासे..सूखे से..
अगर भीगना है तो..
आओ मिलकर मना लेते हैं ओस को--
रोक लेते हैं धुँआ, देते हैं ताज़ी हवा,
और फिर से झिलमिलाएगी,
हमारी किस्मत की तरह...।

डॉ. स्वाति नायक,
प्रोफेसर, बी. पी. बारिया साइंस इंस्टिट्यूट, नवसारी

हमारा कर्तव्य

आओ प्यारे पेड़ लगाएँ,
हरी भरी इस धरती को,
स्वर्ग से सुंदर हम बनाएँ...।

आज हमारे देश में सारे,
कटने लगे हैं पेड़ और पौधे,
क्या मिलेगा आगे चलकर....
इसपे थोड़ा सोच विचार करें,
वरना हम सारे पछताएंगे।
आओ प्यारे पेड़ लगाएँ..

भूमि जल वायु ये हैं हमारे,
कुदरत की यह अनमोल धरोहर,
इनके बिना जीवन जी नहीं पाएँ,
इसलिए हर मानव को यह बात बताएँ
आओ प्यारे पेड़ लगाएँ..।

आज मनुज निज स्वार्थ के खातिर,
करता प्रदूषित पूरा वातावरण,
स्वच्छ सुंदर हरी भरी प्रकृति,
मिलो में दम घोट रही है,
इसे बचाकर कर्तव्य पूरा हम करें..।
आओ प्यारे पेड़ लगाएँ,
हरी भरी इस धरती को,
स्वर्ग से सुंदर हम बनाएँ...।

जतिनकुमार. पी. टंडेल
प्रधानाचार्य
गणेशसिसोद्धा कन्याशाला, नवसारी

મહોદય,

શ્રી સત્યસાઈ વિદ્યાનિકેતન દ્વારા સન ૨૦૧૮ મેં રાજ્ય સ્તર પર જો આઠવા� સંસ્કરણ લઘુ કવિતાઓં કા પ્રકાશિત કિયા જા રહા હૈ ઉસકા ઉદ્દેશ્ય ભાષા કો સુદૃઢ તથા રોચક બનાના હૈ। છાત્રોં કે સર્વાગીણ વિકાસ કો ધ્યાન મેં રખતે હુએ યહ સંસ્કરણ પ્રકાશિત કિયા જા રહા હૈ, જિસમે ભાષા કે સખી ના કૌશલોં જૈસે લિખના, પઢના, સુનના તથા સમજના સખી કા સમાવેશ હૈ। ઇસમે કવિયોં કી નર્ઝ – નર્ઝ દિશાઓં કો ધ્યાન મેં રખતે હુએ પર્યાવરણ કે વિષયોં કો શામિલ કિયા ગયા હૈ તાકિ આગે આનેવાલી પીડી હિન્દી કવિયોં કો ભુલાને કી કોશિશ ન કરેં બલિક ઉનકા અનુસરણ કરતે હુએ હિન્દી ભાષા કો ઔર ભી જ્યાદા રોચક તથા સમૃદ્ધશાલી બનાને કી કોશિશ કરેં। મૈં આશા કરતી હું કી ઇસ કવિતાઓં કે સંગ્રહ કે સંસ્કરણ કી શ્રૃંખલા છાત્રોં કે લિએ અત્યંત નવીન એવ ઉપયોગી સિદ્ધ હોણી।

ધન્યવાદ

શુભકામનાઓં સહિત

શ્રીમતી પ્રિયદર્શિની કેલકર

(ડાયરેક્ટર)

ન્યૂ એરા સી. સે. સ્કૂલ, નિજામપુરા, વડોદરા

દિનાંક – ૬-૧૨ – ૨૦૧૮

સ્તરીય શિક્ષક કાર્યશાળા

જિલા સ્તરીય શિક્ષક કાર્યશાળા -૬.૯.૨૦૧૭ (૨૦૧૭-૧૮)

રાજ્ય સ્તરીય હિન્દી વાદ-વિવાદ એવં કવિતા લેખન
એવં ચિત્રકલા પ્રતિયોગિતાએ ૨૦૧૭-૧૮

રાજ્ય-સ્તરીય શિક્ષક કાર્યશાળા ૪.૯.૨૦૧૮ (૨૦૧૮-૨૦૧૯)

રાજ્ય સ્તરીય હિન્દી વક્તવ્ય એવં કવિતા લેખન
એવં ચિત્રકલા પ્રતિયોગિતાએ. ૨૦૧૮-૨૦૧૯

विवेकानन्द शैक्षणिक, सांस्कृतिक एवं क्रीड़ा संस्थान (भारत)

VIVEKANANDA EDUCATIONAL, CULTURAL & SPORTS ORGANISATION (INDIA)

Under Society's Registration Act 21, 1860 (No. 1389), Email-pksddeoghar@gmail.com

H.O.-Bidhu Bhushan Sarkar Road, B. Deoghar (Jharkhand)-814112
Mob.: 9431384650, E-mail : pksddeoghar@gmail.com

Message

6th December, 2018

It is a matter of great pleasure that Sri Satya Sai Vidyaniketan, Navsari, Gujarat is bringing out its 8th Volume its poem collection written by budding poets during state level Hindi poem writing competition 2018.

More than 180 million people in India regard Hindi as their mother tongue. In poetry and songs, it can convey emotions using simple and gentle words.

हिन्दी की सुनिट सीआ पट होली रोज अनाते हैं,
सुनकर जिन कोवताओं को जबान सीने पट गोली खाते हैं।

हिन्दी को बढ़ावा दिखाने वाले को नमन,
श्री सत्य साई विद्यानिकेतन की भृगु-देव्य
जरूर लाएगा -नमन॥

My wishes to all the participants and related persons.

Salute to Hindi, my mother tongue.

Say Bharat ! Say Hindi

To,
Sri B.N. Biswal
Hon'ble Principal
Sri Satya Sai Vidyaniketan
Navsari, Gujarat, India

D.Singh
Dr. Pradeep Mr. Singh Deo
PRESIDENT, VECSO (INDIA)

भविष्य की चिंता का दस्तावेज है 'साईं किरण '

साईं किरण का नया अध्याय वार्कइंगं भीर और अनुकरणीय पहल को लेकर आया है। ऐसे विषय पर चिंतन किया गया है, जो वर्तमान और आने वाले समय के लिए चुनौती बन गया है। पर्यावरण संरक्षण और स्वच्छता की अलख जगाने वाला है। इस पुनीत हवन में देश के वे जागरूक नागरिक आहुति दे रहे हैं, जो देश कि भविष्य का निर्माण करने वाले हैं।

स्कूली शिक्षकों और विद्यार्थियों ने अपनी मारक व मार्मिक कविताओं और सुंदर रचनाओं के माध्यम से सार्थक सदेश देने का प्रयास किया है। सबने अपनी कविताओं में स्पष्ट तौर पर चेताया है कि समय पर पर्यावरण को बचाने और स्वच्छता को बढ़ावा देने का काम नहीं किया गया तो हालात और भी भयानक रूप में सामने आएंगे।

काव्य संकलन 'साईं किरण' संवेदनशील मुद्दों के साथ हिंदी भाषा को सशक्त बनाने की सराहनीय पहल है। राष्ट्रभाषा का गौरव बढ़ाने के साथ ही भावी पीढ़ी में हिंदी के प्रति जागरूकता का संचार करना भी है। नवसारी के सत्य साईं विद्यानिकेतन को इस काव्य संकलन के लिए बधाई।

राजेश कसेरा,
स्थानीय संपादक,
राजस्थान पत्रिका, सूरत

